

**Протокол общественных слушаний в форме открытого собрания
по проекту «ОТЧЕТ о возможных воздействиях к проекту «План горных работ для
разработки месторождения полиметаллических руд «Бурабай-Жалгызгаши»,
расположенного в Жанакорганском районе Кызылординской области».**

1. Наименование местного исполнительного органа административно-территориальной единицы (областей, городов республиканского значения, столицы, районов, городов областного и районного значения) или аппарата акима соответствующей административно-территориальной единицы (сел, поселков, сельских округов), на территории которого осуществляется деятельность, или на территорию которого будет оказано влияние: КГУ «Аппарат акима Жанакорганского района».
2. Предмет общественных слушаний: **«ОТЧЕТ о возможных воздействиях к проекту «План горных работ для разработки месторождения полиметаллических руд «Бурабай-Жалгызгаши», расположенного в Жанакорганском районе Кызылординской области».**
3. Наименование уполномоченного органа в области охраны окружающей среды и местного исполнительного органа (областей, городов республиканского значения, столицы, районов, городов областного и районного значения) или аппарата акима соответствующей административно-территориальной единицы (сел, поселков, сельских округов), в адрес которого направлены материалы, выносимые на общественные слушания: РГП на ПХВ «Информационно-аналитический центр охраны окружающей среды» при МЭПР РК, ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования области по Кызылординской области».
4. Местонахождение намечаемой деятельности: Территория, на которое может быть оказано воздействие: Кызылординская область, Жанакорганский район, Шалкинский с.о., с.Шалкия. Географические координаты участка: 43° 56' 43" - 43° 55' 37" северной широты, 67° 35' 38" - 67° 29' 42" восточной долготы.
5. Наименование всех административно-территориальных единиц, затронутых возможным воздействием намечаемой деятельности: Месторождение полиметаллических руд «Бурабай Жалгызгаши» находится в Жанакорганском районе Кызылординской области, на землях Шалкинского сельского округа.
6. Реквизиты и контактные данные инициатора намечаемой деятельности: ТОО "Горнодобывающая компания ХонДа", 120000, Республика Казахстан, Кызылординская Область, Кызылорда Г.А., Г.Кызылорда, Переулок Акрам Ыдырысов, Дом № 3а, 241240025132, Ду Алия Сансызбаевна, hongdagroup@mail.ru;
7. Разработчик: ТОО «ЭкоОптимум» г.Астана, проспект Бауыржан Момышулы, 12, БЦ "Меруерт-Тау", офис 202, тел. 8 705 397 17 67.
8. Реквизиты и контактные данные составителей отчетов о возможных воздействиях, или внешних привлеченных экспертов по подготовке отчетов по стратегической экологической оценке, или разработчиков документации объектов государственной экологической экспертизы: : ТОО «ЭкоОптимум», г.Астана, район Алматы, проспект Бауыржан Момышулы, 12Б, БЦ "Меруерт-Тау", офис 202, тел: 8-705-397-17-67 БИН: 090140012657.
9. Дата, время, место проведения общественных слушаний (дата(-ы) и время открытого собрания общественных слушаний): 23 сентября 2025 года, регистрация участников

11:55, начало общественных слушаний - 12:00, окончание общественных слушаний – 12:42, общественные слушания проведены в режиме по адресу область Абай, Жарминский район, Жарыкский с.о., с.Малай. Общественные слушания будут проводится, на территории села Кызылординская область, Жанакорганский район, Шалкинский с.о., с.Шалкия, в здании «Дом культуры поселка Шалкия», улица Жибек жолы, дом 7А; и в режиме онлайн посредством видеоконференции по платформе Zoom: <https://us05web.zoom.us/j/5558511034?pwd=fbw0UX8LMLi5es632PW64qZbNIHk8z.1&omn=83086562668> Идентификатор конференции: 555 851 1034 Код доступа: NUy1LS

10. Копия письма-запроса от Инициатора и копия письма - ответа местных исполнительных органов административно-территориальных единиц (областей, городов республиканского значения, столицы), о согласовании условий проведения общественных слушаний прилагается к настоящему протоколу общественных слушаний. Копии письма-запроса и письма-ответа представлены в приложении 2 к настоящему протоколу общественных слушаний.

11. Регистрационный лист участников общественных слушаний прилагается к настоящему протоколу общественных слушаний. Регистрационный лист участников представлен в приложении 3 к настоящему протоколу общественных слушаний.

12. Информация о проведении общественных слушаний распространена на казахском и русском языках следующими способами:

1. На Национальном банке данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов: <https://ndbecology.gov.kz/>, раздел «Общественные слушания»;

2. На официальном интернет-ресурсе местного исполнительного органа (областей, городов республиканского значения, столицы) или официальном интернет-ресурсе государственного органа-разработчика: <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylordatabigat?lang=ru;>

3. в средствах массовой информации, в том числе, не менее чем в одной газете, и посредством не менее чем одного теле- или радиоканала, распространяемых на территории соответствующих административно-территориальных единиц (областей, городов республиканского значения, столицы), полностью или частично расположенных в пределах затрагиваемой территории, не позднее чем за двадцать рабочих дней до даты начала проведения общественных слушаний: газета «Сыр Табигаты» №30 (508) от 20 августа 2025 г; телеканал «Qyzylorda TV», ТОО "Общественная телерадиокомпания "Кызылорда", №115 от 21 августа 2025 г. Электронная версия газеты и эфирная справка представлены в приложении 4 к настоящему протоколу общественных слушаний.

а. в местах, доступных для заинтересованной общественности на территории соответствующих административно-территориальных единиц (областей, городов республиканского значения, столицы, районов, городов областного и районного значения, сел, поселков, сельских округов) в количестве 4 объявлений по адресам: размещение текстового объявления в поселке Шалкия. Фотоматериалы представлены в приложении 5 к настоящему протоколу общественных слушаний.

13. Решения участников общественных слушаний:

Секретарем общественных слушаний назначается эколог ТОО «ЭкоОптимум» Шамсутдин.Д.А. Проголосовали «за» - 18 участников, «против» - 0 участников, «воздержались» - 0 участников.

Предложен следующий регламент общественных слушаний:

1. Рассмотрение материалов проекта в форме доклада. Предлагаемый регламент - 10 мин.

2. Вопросы-ответы. Все желающие могут задавать вопросы докладчику и высказать свое мнение по проекту. Предлагаемый регламент - 10 мин.

3. Подведение итогов и закрытие общественных слушаний. Предлагаемый регламент – 5 мин. Проголосовали «за» - 18 участников, «против» - 0 участников, «воздержались» - 0 участников. Регламент принят единогласно.

14. Сведения О Всех Заслушанных Докладах: Сеиткожина Д.А – Эколог ТОО «Экооптимум», Доклад по Проекту Проекту ОТЧЕТ о возможных воздействиях к проекту «План горных работ для разработки месторождения полиметаллических руд «Бурабай-Жалгызгаши», расположенного в Жанакорганском районе Кызылординской области».

15. Сводная таблица замечаний и предложений, полученных до и во время проведения общественных слушаний:

№ п/п	Замечания и предложения участников (фамилия, имя и отчество (при наличии) участника, должность, наименование организации)	Ответы на замечания и предложения (фамилия, имя и отчество (при наличии) отвечающего, должность, наименование представляемой организации)	Примечание (снятое замечание или предложение)
1	<u>Местный житель:</u> «Со стороны экологий, что будет с пылью?»	<u>Эколог ТОО "ЭкоОптимум"</u> : Да, применяется пылеподавление.	Вопрос снят
2	<u>Местный житель:</u> «Шахты вблизи поселка сильно пылят, население болеет часто, вы так же будете?»	<u>Эколог ТОО "ЭкоОптимум"</u> : да, будет применяться пылеподавление. Если, соседние шахты сильно пылят, то обращайтесь в Департамент Экологий, они должны провести проверку на объектах. Согласно учетом результатов расчетов рассеивания загрязняющих веществ в приземном слое атмосферы, в настоящем проекте предлагается установить санитарно-защитную зону для рудника «Бурабай-Жалгызгаши» в размере 500 м.	Вопрос снят
3	<u>Местный житель:</u> «Каким способом будете добывать? Будет ли добыча с помощью выщелачивания или карьер?»	<u>Представитель ТОО "Горнодобывающая компания ХонДа"</u> : Будет подземная шахта.	Вопрос снят
4	<u>Местный житель:</u> «Будет ли представлять работа людям из ближайших поселков?»	<u>Представитель ТОО "Горнодобывающая компания ХонДа"</u> : Да, из общего количества сотрудников будут 50 % от местного населения.	Вопрос снят

5	Местный житель: «Работа местному населению не предоставляется»	Представитель ТОО "Горнодобывающая компания ХонДа": Мы только заходим на экспертизу, но из общего количества сотрудников будут 50 % от местного населения, а также с местным исполнительном органом заключается меморандум.	Вопрос снят
6	Местный житель: «Когда начнете работы? Как можно получить работу?»	Представитель ТОО "Горнодобывающая компания ХонДа": после получения экологического разрешения. По работе нужно обратиться в акимат.	Вопрос снят
7	Местный житель: «С акимата не берут на работу от местного населения? Вместо этого просят деньги, чтобы устроиться на работу».	Представитель ТОО "Горнодобывающая компания ХонДа": Работают же люди, получают по 15тыс. за день.	Вопрос снят

16. Мнение участников общественных слушаний о проекте и качестве рассматриваемых документов (с обоснованием), заслушанных докладов на предмет полноты и доступности их понимания, рекомендации по их улучшению: высказанные замечания по Проекту ОТЧЕТ о возможных воздействиях к проекту «План горных работ для разработки месторождения полиметаллических руд «Бурабай-Жалгызагаи», расположенного в Жанакорганском районе Кызылординской области».

17. Проголосовали «за» - 16 участников, «против» - 0 участников, «воздержались» - 0 участников. Общественные слушания признаны состоявшимися.

18. Обжалование протокола общественных слушаний возможно в судебном и досудебном порядке согласно Административному процедурно-процессуальному кодексу Республики Казахстан.

19. Председатель общественных слушаний:

Аким ГУ «Аппарат акима поселка Шалхия» Ерахынов Галымжан Бегайдарұлы:

 25.09.2025 г.

20. Секретарь общественных слушаний:

Шамсутдин.Д.А. – Геолог ТОО «ЭкоОптимум»

 25.09.2025 г.

Форма письма-запроса от инициатора общественных слушаний на проведение общественных слушаний в местные исполнительные органы административно-территориальных единиц (района, города)

исходящий номер: 25021243001, Дата: 12/08/2025

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

Информируем Вас о: Проведение оценки воздействия на окружающую среду (в том числе сопровождаемой оценкой трансграничных воздействий)

(наименование в соответствии с пунктом 12 настоящих Правил)

Будет осуществляться на следующей территории: Кызылординская область, Жанакорганский район, Шалкинский с.о., с.Шалкия

(территория воздействия, географические координаты участка)

Предоставляем перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие, и на территории которых будут проведены общественные слушания:

Предмет общественных слушаний: ОТЧЕТ о возможных воздействиях к проекту «План горных работ для разработки месторождения полиметаллических руд «Бурабай-Жалгызгааш», расположенного в Жанакорганском районе Кызылординской области»

(тема, название общественных слушаний, предмет общественных слушаний в обязательном случае должен содержать точное наименование, место осуществления, срок намечаемой деятельности и наименование инициатора намечаемой деятельности)

Просим согласовать нижеуказанные условия проведения общественных слушаний: Кызылординская область, Жанакорганский район, Шалкинский с.о., с.Шалкия; в здании «Дом культуры поселка Шалкия», улица Жибек жолы, дом 7А; Подключиться к конференции Zoom <https://us05web.zoom.us/j/5558511034?pwd=fbw0UX8LMLi5es632PW64qZbNlHk8z.1&omf=83086562668> Идентификатор конференции: 555 851 1034 Код доступа: NUy1LS, 23/09/2025 12:00

(место, дата и время начала проведения общественных слушаний)

Место проведения общественных слушаний в населенном (-ых) пункте (-ах) обосновано их ближайшим расположением к территории намечаемой деятельности (5 км).

Объявление о проведении общественных слушаний на казахском и русском языках будет распространено следующими способами:

Газета «Сыр Табиғаты»; Qogam TV

(наименование газеты, теле- и радиоканала, где будет размещено объявление)

Доска объявлений КГУ "Аппарат акима поселка Шалкия"

(расположение мест, специально предназначенных для размещения печатных объявлений (доски объявлений))

Просим также подтвердить наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний.

В соответствии с Экологическим кодексом Республики Казахстан и Правилами проведения общественных слушаний, общественные слушания проводятся под председательством представителя местного исполнительного органа соответствующей административно-территориальной единицы (района, города). Местный исполнительный орган обеспечивает видео- и аудиозапись открытого собрания

общественных слушаний. Электронный носитель с видео- и аудиозаписью всего хода открытого собрания общественных слушаний с начала регистрации до закрытия общественных слушаний и подведением итогов слушаний, подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний.

В соответствии с требованиями законодательства просим обеспечить регистрацию участников общественных слушаний и видео- и аудиозапись общественных слушаний.»
Товарищество с ограниченной ответственностью "Горнодобывающая компания ХонДа" (БИН: 241240025132), +7(705)397-17-67, hongdagroup@mail.ru,

Составитель отчета о возможных воздействиях : ТОО «ЭкоОптимум»

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Форма письма-ответа инициатору общественных слушаний от местных исполнительных органов административно-территориальных единиц (района, города) на проведение общественных слушаний

исходящий номер: 25021243001, Дата: 14/08/2025

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

«В ответ на Ваше письмо (исх. №25021243001, от 12/08/2025 (дата)) о согласовании предлагаемых Вами условий проведения общественных слушаний, сообщаем следующее:

«Согласовываем проведение общественных слушаний по предмету ОТЧЕТ о возможных воздействиях к проекту «План горных работ для разработки месторождения полиметаллических руд «Бурабай-Жалгызгап», расположенного в Жанакорганском районе Кызылординской области», в предлагаемую Вами 23/09/2025 12:00, Кызылординская область, Жанакорганский район, Шалкинский с.о., с.Шалкия; в здании «Дом культуры поселка Шалхия», улица Жибек жолы, дом 7А; Подключиться к конференции Zoom <https://us05web.zoom.us/j/5558511034?pwd=fbw0UX8LMLi5es632PW64qZbNlHk8z1&omn=83086562668> Идентификатор конференции: 555 851 1034 Код доступа: NUy1LS(дату, место, время начала проведения общественных слушаний)»

(к причинам несогласования относятся: место проведения не относится к территории административно-территориальных единиц, на которую может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности; дата и время проведения выпадает на выходные и/или праздничные дни, нерабочее время. "Поддерживаем, предложенные Вами способы распространения объявления о проведении общественных слушаний". или "Предлагаем дополнить (заменить) следующими способами, для более эффективного информирования общественности").

«Подтверждаем наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний».

«Перечень заинтересованных государственных органов: 1. 2.»

Товарищество с ограниченной ответственностью "Горнодобывающая компания ХонДа" (БИН: 241240025132), +7(705)397-17-67, hongdagroup@mail.ru,

Составитель отчета о возможных воздействиях: ТОО «ЭкоОптимум»

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

№ п/п	Фамилия, имя, отчество (при его наличии) участника	Категория участника (представитель заинтересованной общественности, государственного органа, Инициатора)	Контактный номер телефона	Формат участия (очно или посредством видеосвязи)	Подпись (в случае участия на открытом собрании)
1	2	3	4	5	6
1	Мурзагадиев Бромон	М. Муртазаганов Мурзаганов	87048187070		
2	Болтабаев Сркен	Шанкия Келети	87025345311		
3	Иманал Турсалбай	Шанкия	8778560385		
4	Назыпов Мансар	Шанкия	87088707242		
5	Чагдирпов Асылхан	Шанкия	87778563071		
6	Жусупов Фарх	Шанкия	87788187071		
7	Ишмаруллаев Айсул	Шанкия	87082340722		
8	Алиарова Алиар	Шанкия	87071163610		
9	Бонзонбаев У	Шанкия	87722710303		
10	А. Сагдиев	Шанкия Б.С. Сагдиев	87025579572		
11	Алиев Алиев	Шанкия Турки	87713716667		
15	Муртазаев Б.С.	Шанкия	87775780507		
16	Молдабаев Т.О	Шанкия	87023659698		
17	УПК по Кзылордской области	Адвокат Корикбаева		онлайн	
18	Департамент Экологии по Кзылордской	Исраилов Жапаркулов		онлайн	

ЕКПЕ АЛУДЫҢ МАҢЫЗДЫЛЫҒЫ МЕН ҚАЗЖЕТТІЛІГІ

Вакцинация - бұл инфекциялық аурулардан сақтандыруға, ал сырттан келетін жағдайда - инфекциялық ауруларды тоқтатуға және жоюға бағытталған.

Вакцинация - адам организміне вакцина немесе арнайы тәсілмен дайындалған антигендік қасиеті бар заттарды енгізу арқылы белгілі бір жұқпалы аурудан алдын ала сақтандыру үшін қолданылатын әдіс. Жұқпалы ауруларға қарсы екпе жасалатын инфекциялардың атаулары мен мерзімдерін Қазақстан Республикасының Үкіметінің қаулысымен бекітілген.

Соңғы жылдары ауданымызда балаларына жұқпалы ауруларға қарсы профилактикалық екпе салдырмай, бас тартып жүрген ата-аналар қатары жиілеп келеді. Екпе жайлы қазіргі таңда барлық ата-аналардың хабары бар. Алайда, баланы егуге алып келген кезде әртүрлі сенімсіз жағдайлар туындайды. Бұл сенімсіздіктің өз себебі бар. Өйткені қазіргі таңда балаларымызда екпе арқылы қорғайтын жұқпалы аурулар мүлдем кездеспейді. Осыдан 30-40 жыл бұрын ата-аналарға қызылша мен күлдің (дифтерия) қауіптілігі жайлы айтудың қажеті болмады. Ал көкжөтелдің ауыр жөтелі әрбір қала мен ауыл ауласынан естілетін. Сал ауруының ауыр асқынуы болып табылатын мүгедектіктен қорқыныш әрбір ата-ананың көкейтесті мәселесі болды.

Бұл тек Қазақстанда емес. Дүниежүзінде де кездесті. Жоғары да айтып отырған ауруларымыздың барлығы екпемен (вакцинация) басқарылатын аурулар. 1980 жылдары дүниежүзі бойынша шешек (оспа) ауруы мүлде жойылды, оған себеп - екпе. Осындай аурулардан қорғандың басты жолы 95-100 пайыз алдын ала екпемен қамту екені дәлелденген. Сондықтан елімізде бұл жағдай жолға қойылған.

Бүгінде жер шарында екпе арқылы миллиондаған бала

өлімнен, мүгедектіктен аман қалуға. Жұқпалы ауруларға қарсы екпенің қажеттілігі болмаса, қолданысқа еңбес еді.

Қауіпті дерттерге қарсы екпе егу жұмыстары әлемдік тәжірибеге еніп отыр. Осыған орай, сәби өмірге келген сәттен бастап белгілі мерзім ішінде түрлі аурулардың алдын алу, жұқпалы дерттерден сақтануды қамтамасыз ету үшін иммундау шаралары қолға алынды. Оның пайдасы мен қажеттілігі туралы түсіндірме жұмыстары әлі де жүргізіліп келеді. Елімізде иммундау шаралары баланың жарық дүние есігін ашқан сәтінен бастап 6 жасқа толғанға дейін кестеге сай жүргізіледі. Ата-анасының рұқсатынсыз балаға екпе салынбайды. Екпені алдын ала арнайы оқытылған медициналық маман тек жұқпалы ауруларға қарсы жүргізуге рұқсат берілген егу бөлмелерінде жүргізеді. Бүгінде пайдаланылып отырған екпе - белгілі бір жұқпалы аурулардың өлі немесе әлсіретілген қоздырғыш микроорганизмдерінен жасалған препарат екенін тағы да нақтылаймыз. Олардың шығарылу тәртібіне қатаң талап қойылып, оның зиянсыздығына, қауіпсіздігіне және тиімділігіне зертханалық, клиникалық тексерулер өткізіледі.

Елімізде жұқпалы ауруларға қарсы, атап айтқанда қызылша, қызамық, шошқа мойын, вирусты гепатит А, вирусты В гепатитіне қарсы, күрөзек, сіріспе, көкжөтел, сал ауруы, гемофильді инфекция, пневмококты инфекция, тұмау, құтыру, туберкулез, оба, іш сүзегіне қарсы екпелер тегін жүргізіліп келеді.

2024 жылдың қыркүйек айынан бастап (АПВ) адам папилломасы вирусына қарсы екпесі қосылып, Ұлттық егу күнтізбесіне енгізілді.

Дүние жүзі бойынша осы жұқпалы аурулардың кесірінен мыңдаған адамдар көз жұмады екен.

Дана халқымыз «Ауырып ем іздегенше, ауырмайтын жол ізде» деген қағиданы берік ұстанған, халық денсаулығы - ұлт байлығы. Ал, халық өз денсаулығына салғырттық танытпауы қажет. Сонда ғана дені сау ұрпақ қалыптасады. Балаларыңыздың уақытылы кестеге сәйкес жұқпалы ауруларға қарсы екпе алуын қадағалаңыздар.

С.ШУКИРАЛИЕВА,
Қазалы аудандық санитариялық -
эпидемиологиялық бақылау
Басқармасының бас маманы.

ТАҒАМНАН УЛАНУЛАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ АЛДЫН АЛУ ТУРАЛЫ

Тағамнан улану - бұл табиғаты микробты және микробсыз болатын, ауру тудырушы микроорганизмдердің немесе олардың әр түрлі токсиндерімен және сонымен қатар улы заттармен ластанған тағамдарды қолдану салдарынан пайда болатын жедел инфекциялық ауру.

Ең қауіптісі - тағамдық токсикоинфекция және табиғаты микробты улану. Сапасыз азық-түлікті тамаққа қолдану кезінде, олар дұрыс дайындалмай және дұрыс сақталмаса тағамнан улану - тағамдық токсикоинфекция туындауы мүмкін.

Сапасыз өнімдер бұл - түрлі микроорганизмдермен және токсиндермен жұқтырылған азық-түліктер. Ең қауіптісі - жануарлардан алынатын өнімдер (ет, балық, шұжық, консервілер, сүт және одан жасалатын бұйымдар - кремді бар

кондитерлік өнімдер, балмұздақ).

Әсіресе, уақталған ет - паштеттер, фарш, іркілдек оңай жұқтырылады. Тағамдық уланудың алғашқы белгілері тамақ ішкеннен кейін 2-4 сағаттан соң, мүмкін (кейбір жағдайларда 30 минуттан кейін), 20-26 сағаттан кейін де білінуі мүмкін.

Көбінесе бұл токсиннің түріне және дозасына және адамның иммун жүйесінің жағдайына байланысты. Тамақтан улануды болдырмау үшін тағамдарды сақтау және дайындаудың бірнеше қарапайым қағидаларын орындау керек:

- қауіпсіз азық-түлік өнімдерін таңдау;
- тамақты дұрыс дайындау;
- тағам дайын болғаннан кейін мүмкіндігі бойынша бірден тамақтану;
- жаңа дайындалған тағамдарды кешегі дайындалған тағамдар қалдықтарымен араластырмау қажет, егерде дайын тағам ертеңгі күнге қалған жағдайда, оны пайдалану алдында мұқият термиялық өндеуден өткізу қажет (қайнату немесе қуыру);
- шикі және піскен азық-түлік өнімдер арасындағы байланысқа жол бермеу;
- жеке бас гигиенасын қатаң түрде сақтау: ас ішер алдында және дәретханадан кейін қолды сабынмен мұқият, жиі жуу;
- қайнатылған, бөтелденген немесе сапалы, таза ауыз суды пайдалану;
- көкөністер мен жемістерді пайдаланар алдында үнемі ағымды сумен жуып пайдалану, ал балаларға қайнатылған сумен жуып беру;
- тез бұзылатын тағам түрлерін және дайын тағамды тоназытқышта 2-6 С температурада сақтау; - кремді-кондитерлік өнімдерді жарамдылық мерзімдері өткеннен кейін пайдаланбау;
- үйдегі қоқыстарды және тағам қалдықтарын уақытылы шығару және шыбын, жәндіктерді болдырмау;
- үнемі ас үйді таза ұстау және жеке бас гигиенасын сақтау. Жоғарыда айтылған қағидаларды сақтасңыз, Сіз өзіңізді және туыстарыңызды аурудан сақтайсыз. Ешқашан ауырмаңыз!

А.ӘБЖАППАРОВА,
Қармақшы аудандық санитариялық-
эпидемиологиялық бақылау Басқармасы
басшысының орынбасары.

САЛЫҚ САЛЫНАТЫН ТАБЫСТЫ ҚАЙТА ЕСЕПТЕУ ЖӘНЕ ЖЕКЕ ТАБЫС САЛЫҒЫН ҚАЙТАРУ МЕРЗІМІ ҰЗАРТЫЛДЫ

Бұл құқықты кім және қалай пайдалана алады?

1) ҚР қолданыстағы Салық кодексіне жеке табыс салығын өтеу бойынша талап қою мерзімдеріне қатысты қандай өзгерістер енгізілді?

Қолданыстағы салық заңнамасына сәйкес тұрғын үйге немесе емделуге біржолғы зейнетақы төлемдерін (БЗТ) пайдаланған кезде жеке табыс салығын (ЖТС) төлеуді салымшының таңдауы бойынша БЗТ алған кезде бірден немесе зейнетақыға дейін кейінге қалдыру арқылы жүзеге асыруға болады. Сонымен қатар, 2024 жылғы 1 қаңтардан бастап әлеуметтік осал санаттарға жататын адамдар БЗТ түріндегі кірістерден стандартты салық шегерімдеріне (882 АЕК шегінде) құқылы. Алайда, көптеген адамдар БЗТ алған кезде ЖТС-ті бірден төледі. Бұл жағдайда әлеуметтік осал топтарға жататын алушылар ұсталған ЖТС-ты қайта есептеп, қайтарып алу үшін БЖЗҚ-ға тиісті өтінішпен және растайтын құжаттармен жүгіне алады. Бұрын мұндай құжаттарды тапсыру мерзімі үш жыл болған. БЗТ-ны 2021-2022 жылдары алған азаматтар әр түрлі себептермен бұл мүмкіндікті пайдалану үлгермеген. 2025 жылғы 15 шілдеде қолданыстағы Салық кодексіне өзгертулер мен толықтырулар енгізілді. Бұл өзгертулерге сай, жеке тұлғалардың осындай өтініштері үшін белгіленген талап қою мерзімі 3 жылдан 5 жылға дейін ұзартылды.

2) ЖТС-ты қайта есептеп, қайтару құқығын кім пайдалана алады?

Салық салынатын табыс пен ЖТС-ты қайта есептеуге құқығы бар жеке тұлғалардың тізбесі қолданыстағы Салық кодексінде айқындалған. Бұл бірінші, екінші немесе үшінші топтағы мүгедектігі бар тұлғалар, мүгедек балалардың ата-аналарының немесе қамқоршыларының бірі, бала асырап алушылардың бірі, жетім балалардың асырап алушы ата-аналары, соғыс ардагерлері

және басқа санаттар. Мұндай азаматтардың толық тізбесі Салық кодексінің 346-бабында көрсетілген.

3) Қайда жүгіну керек?

БЗТ бойынша салық салынатын табысты айқындау кезінде стандартты салық шегерімдері қолданылмаған зейнетақы төлемдерін алушылар, оларды қолдану құқығы болған жағдайда, кірістерді қайта есептеу және ЖТС өтеу үшін стандартты салық шегерімдерін қолдануға өтінішпен және растайтын құжаттармен БЖЗҚ-ның жақын жердегі филиалына шұғыл түрде жүгінуі қажет.

4) Уақытылы өтініш жасаған жағдайда, ЖТС қалай қайтарылады?

Стандартты салық шегерімі қолданылғаннан кейін, бұған дейін ЖТС ұсталған болса, ол алушының жеке зейнетақы шотына қайтарылады. Егер ЖТС төлеу кейінге қалдырылған болса, онда ай сайынғы зейнетақы төлемдерін алған кезде оны төлеуге қатысты міндеттеме алынып тасталады.

5) Өзгерістер қай уақытқа дейін әрекет етеді?

Аталған өзгерістер 2025 жылғы 31 желтоқсанға дейін (қоса алғанда) қолданыста болады, өйткені 2026 жылғы 1 қаңтардан бастап Қазақстан Республикасының жаңа Салық кодексі күшіне енеді. Ал талап ету мерзімі қайтадан 3 (үш) жыл болады.

Сондықтан 2021-2022 жылдары БЗТ жүзеге асырған және стандартты салық шегерімдерін қолдануға құқығы бар барлық салымшылар мен алушыларға осы құқықты кейінге қалдырмай, уақытында пайдалануға кеңес береміз!

Сұрақтар туындаған жағдайда 8 (727) 356 10 60 (қалааралық және халықаралық қоңыраулар), 1418 (Қазақстан бойынша тегін) нөмірлері бойынша байланыс орталығына хабарласуға болады.

«БЖЗҚ» АҚ баспасөз орталығы.

В КЫЗЫЛОРДЕ ПРОШЕЛ КОНКУРС «ТАБИҒАТТЫ САҚТА - БОЛАШАҚТЫ ҚОРҒА»

В Кызылорде в рамках общенациональной экологической акции «Таза Қазақстан» прошел конкурс по сбору мусора «Табиғатты сақта - болашақты қорға».

Цель мероприятия - повысить экологическую грамотность молодежи, воспитать бережное отношение к природе, а также развить волонтерское движение, направленное на сохранение чистоты окружающей среды.

В конкурсе приняли участие 100 молодых людей.

Участники собирали мусор на окраине города вдоль дороги в сторону аэропорта. Каждой команде дали один час. Было собрано 1 тонна 335 килограммов мусора. Победителей оценивали по скорости сбора, активности и весу собранного мусора.

Участники за первое место получили 90 000 тенге, второе - 70 000 тенге, третье - 50 000 тенге.

По материалам Kyzylorda-news.kz.

БРУЦЕЛЛЕЗ АУРУЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ ТУРАЛЫ

Бруцеллез - еңбекке деген қабілетті ұзақ уақытқа дейін жоғалтатын аса қауіпті ауру. Бруцеллез ауруы - жануар мен адамға ортақ жұқпалы дерттердің бірі.

Бруцеллез тудырушы микробтар тобын бруцелла деп атайды. Бруцеллезбен барлық ауылшаруашылық малдары, соның ішінде әсіресе, қой, ешкі, ірі қара және шошқа түліктері көбірек ауырады.

Бруцелла бактериясы суда - 3 айға дейін, мұз болып қатқан етте 10 айдан көп, сүтте 10-30 күн, топырақта 1,5-6 ай, брынза, май, сыр, айран өнімдерінде 10-3,4 ай, етте 12-47 күн, тұздалған теріде 2 ай, жүнде 2-3 ай сақталады.

Бруцеллез қоздырғыштары ауру малдың етінен де, сүт өнімдерінен де жұға береді. Сондықтан сүтті тек қайнатылғаннан кейін ғана пайдалану қажет, шикі немесе шала піскен етті жеудің қатерлі екенін естен шығармау керек.

Ауру сырқаттың барлық мүшесіне зиянын тигізеді. Атап айтсақ, буындардың, жүрек-қан тамырларының, демалу және ас қорыту жүйелерінің, зәр шығару органдарының, орталық жүйке жүйесінің, лимфа түйіндерінің, көк бауырдың жұмысын нашарлатады, көз бен құлақтың көру және есту қабілеті төмендейді. Егер толық ем қабылданса, адамның мүгедек болып қалуы ықтимал.

Аурудың негізгі белгілері мыналар: дене қызуының ұзақ уақыт көтерілуі, қалтырап тону, бастың ауыруы, әлсіреу, дененің түршігуі және қатты терлеу, әсіресе, түнге қарай бірнеше аптадан соң буындар ісініп, ауыра бастайды. Егерде осы айтылған белгілер сізді мазаласа, дәрігерлік көмекке жүгінгені дұрыс. Бруцеллез ауруының ең қатерлі, көп тарайтын мезгілі көктемгі мал төлдету мен қой қырку кезіне. Осы науқандар кезінде әсіресе, сақтық шараларын қатаң орындап, мал шаруашылығына араласатын адамдарды арнаулы киімдер мен резеңке қолғап, етік және тағы басқа керекті жабдықтармен қамтамасыз ету керек.

Жұмыстан кейін қолды бірнеше рет сабындап жуу, түсік түскен жерді арнаулы дәрімен дезинфекциялау, қолдағы ұсақ жаракаттарды уақытында емдеп, қолға арнаулы қолғап киіп жұмыс істеу-осының бәрі адамның жеке басының бруцеллез ауруынан сақтану шаралары болып табылады.

Аурудың жұғуының алдын алу үшін:
- ауру жануарды уақытында анықтау және оқшаулау;
- жануарға күтім жасағанда арнайы киімді (халат, клеенкалы алжапқыш, резіңке етік және қолғапты) қолдану;

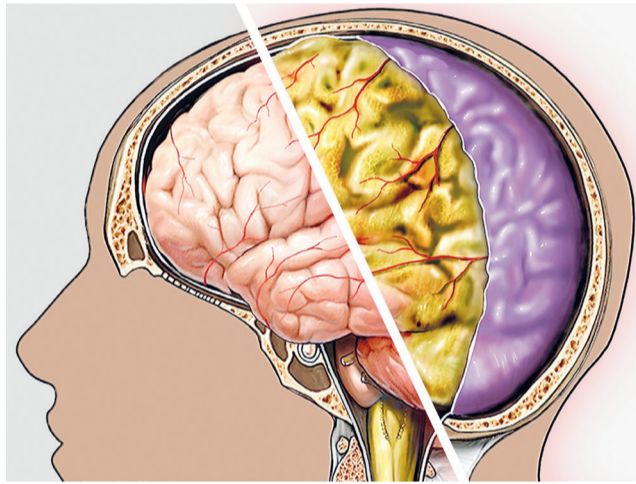
- жан-жануарларға күтім жасау ережелерін сақтау;
- арнайы ерітіндімен жануар тұратын жерді залалсыздандыру;
- қауіпті топқа жататын адамдар (сауыншылар, малшылар, ет комбинатының қызметкерлері) үшін бруцеллезге қарсы екпе қолдану;
- жүйелі профилактикалық тексеруден кемінде жылына 1 рет өту;
- жануарларға күтім жасайтын тұлғалар үшін жеке тазалық ережесін сақтау, сабынды ыстық сумен үнемі қолды жуу;
- жаңа сауылған сүтті тұтынбау, тек қайнатылған немесе пастерленген сүтті тұтыну;
- етті жылумен мұқият өңдеу қажет;
- ілеспе құжаттары жоқ ет және сүт өнімдерін жабайы сауда орындарынан сатып алмау.

Сіз осы жоғарыда айтылған қарапайым талаптарды орындай отырып, өзіңізді, жанұяңызды бруцеллез ауруынан сақтай аласыз. « Ауырып ем іздегенше, ауырмайтын жол ізде » деген қағиданы берік есте ұстағаныңыз жөн. Аурудың адамнан адамға емес, тек ауру малдан ғана жұғатынын есте ұстауыңыз керек.

Г.ЖАЛҒАСОВА,

Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқарма басшы м.а.

МЕНИНГОКОККТЫ ИНФЕКЦИЯ ЖАЙЛЫ

оқығанда, тәрбиеленгенде).

Жұққан сәттен бастап 1-10 күн аралығында сырқат пайда болады. Сырқат адам қоршаған адамдарға бірінші күннен бастап қауіпті. Сырқаттанушылықты қабылдағыштық өте жоғары. Менингококкты жұқпа барлық жерде, бүкіл әлемде кездеседі. Көбінесе иммунитеті төмен 1-2 жастағы балалар жиі ауырады.

Клиникалық көріністері:

Сырқат жедел дене қызуының көтерілуімен басталып (37,5-38,0°C), бастың ауыруымен, мұрын бітуімен, жұтыну кезінде ауру сезімінен сипатталады. Менингококкты менингит дене қызуының кенеттен 39-40°C дейін көтерілуімен, қалтыраумен басталады. Бастың қатты ауыруы (сабилерде кенеттен қатты жылау болады), балалар мазасызданып, басын ұстайды. Сонымен қатар, тағам қабылдаумен байланыссыз, көп реттік құсу болады. Ерте жастағы балаларда құрысулар дамиды. Менингококкты менингитпен ауырған бала бүгілген тізесін қолымен денесіне апарып, қырымен жатады. Аурудан кейін қандай асқынұлар мен әсерлер болуы мүмкін? Сырқаттанғаннан кейін - саңыраулық, балаларда саңырау - мылқаулық, кей кезде сал ауыруы, бас миының зақымдалуы дамиды. Үй жағдайында емдеу шарасымен айналыспай, үйге дәрігер немесе жедел жәрдем көмегін шақырту қажет. Неғұрлым білікті медициналық көмек көрсетілсе, аурудан суығу нәтижесі тез, әрі тиімді болады.

Арнайы емес алдын алу шаралары:

- Жеке бас тазалығын сақтау, әжетханаға барғаннан кейін және тамақ ішер алдында қолды жуғыш заттармен мұқият жуу.
- Ішетін шырын, тамақ, балмұздақ, конфет, сағзын ауыстырмау.
- Бөлмелерді жиі желдету, ұйымдасқан мекемелерде ылғалды тазалауды күнделікті жүргізу.
- Көпшілік орындарға, қоғамдық көліктерге баруын шектеу.
- Басқалардың ерін бояуын, тіс щеткасын қолданбау, бір шылымды тартпау.
- Ауызға қалам немесе қарындашты салмау.
- Сәбиге еміздік берер алдында ауызға салмау.
- Сырқаттанған кезде медициналық көмекке уақытылы жүгіну.

Жанақорған аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасы.

КАЗАХСТАН БУДЕТ ПРОИЗВОДИТЬ БЕНЗИН ПРЕМИУМ-КЛАССА АИ-100

На нефтеперерабатывающих заводах Казахстана в будущем может быть запущено производство бензина марки АИ-100. Об этом сообщили в Министерстве энергетики, передает корреспондент агентства Kazinform.

Как отмечается, в ряде стран наблюдается рост числа автозаправочных станций, реализующих бензин марки АИ-100, относящийся к категории «премиум». Это, в свою очередь, свидетельствует о растущем спросе на данный вид топлива.

- В настоящее время в Казахстане бензин марки АИ-100 не производится. Тем не менее, на отечественных нефтеперерабатывающих заводах ведется соответствующая работа по запуску производства этого вида бензина в перспективе, - говорится в официальном ответе министерства, предоставленном агентству Kazinform.

После подготовки технико-экономического обоснования будет рассмотрен перечень конкретных марок автомобильного бензина, исходя из рыночного спроса.

Стоит отметить, что бензин марки АИ-100 используется преимущественно для спортивных автомобилей и суперкаров. Эти транспортные средства предъявляют высокие требования к производительности, и обеспечить её способен именно бензин с октановым числом 100. Кроме того, АИ-100 подходит для автомобилей с мощными двигателями, рассчитанными

на достижение высоких скоростей. Использование данного вида топлива способствует увеличению мощности и эффективности работы двигателя таких автомобилей.

По материалам А.Эсеналиевой, inform.kz, фото: pixabay.com.

С 1 ЯНВАРЯ 2026 ГОДА ПЕНСИОННЫЕ ВЫПЛАТЫ ИЗ ЕНПФ ОСВОБОДЯТ ОТ ИПН

18 июля 2025 года главой государства подписан новый Налоговый кодекс, который предусматривает освобождение с 1 января 2026 года доходов в виде пенсионных выплат, единовременных пенсионных выплат на жилье/лечение (ЕПВ) из ЕНПФ от индивидуального подоходного налога (ИПН), за исключением пенсионных выплат из ЕНПФ, осуществляемых нерезидентам Республики Казахстан.

Как сейчас?

Согласно действующему Налоговому кодексу пенсионные выплаты, ЕПВ из ЕНПФ относятся к доходу, который облагается ИПН по ставке 10% у источника выплаты. То есть пенсионные взносы перечисляются на индивидуальные пенсионные счета до налогообложения. ИПН удерживается при выплатах. Удержание ИПН производится совокупно по всем видам пенсионных выплат, сформированных за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ), обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ), добровольных пенсионных взносов (ДПВ). При этом учитываются суммы корректировки и налоговых вычетов.

При использовании единовременных пенсионных выплат на жилье/лечение также предусматривается удержание ИПН. При этом есть два способа его удержания на выбор получателя: сразу при получении ЕПВ или с отсрочкой до пенсии.

До 1 января 2026 года исчисление, удержание и уплата ИПН с пенсионных выплат и ЕПВ из ЕНПФ будут осуществляться в действующем режиме.

Как будет с 1 января 2026 года?

ИПН не будет удерживаться со всех видов пенсионных выплат за исключением случаев, если получатель будет нерезидентом Республики Казахстан, а также не будет удерживаться с ЕПВ.

Изменения включают также отмену с 1 января 2026 года начисленных обязательств по уплате ИПН с ЕПВ на жилье/лечение, отсроченных по выходу на пенсию, но не предполагают возврата ранее уплаченных в бюджет налогов.

Что еще изменится?

Изменения включают отмену с 1 января 2026 года налоговых вычетов по добровольным пенсионным взносам, произведенным в свою пользу, применяющихся в установленных Налоговым кодексом размерах к доходу, подлежащему налогообложению у источника выплаты.

При этом сохранится норма о том, что добровольные пенсионные взносы, перечисленные налоговым агентом в ЕНПФ в пользу работника, не являются доходом физического лица (соответственно, не облагаются ИПН), а для работодателя такие расходы подлежат вычету при расчете корпоративного подоходного налога. То есть в этом случае налоговые льготы получает и работник, и работодатель.

Видеокомментарий по теме доступен по ссылке:

<https://youtu.be/NsF7BNcEFrE?si=1-Jg52Swdra2jOET>

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті 2025 жылғы 3 сәуір мен 31 желтоқсан аралығында "Чекті талап ет - жүлдені ұтып ал!" республикалық акциясы өтіп жатқандығын хабарлайды, онда әрбір азамат ақшалай және басқа да бағалы сыйлықтардың иегері болуға мүмкіндік алады. Сондай-ақ, 2025 жылдың 1 мамырынан 31 желтоқсанына дейін "Бәйге" акциясы басталды, оның қорытындысы бойынша облыстың ең белсенді қатысушысы тоқсан сайын 100 мың теңге ала алады. Акцияларға қатысу үшін Appstore немесе Playmarket-тен "Amian" тегін мобильді қосымшасын жүктеп алып, тауарлар мен қызметтер үшін фискалдық чектерді тіркеу қажет. Қатысыңыз және пайдамен жеңіңіз!

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті.

Департамент государственных доходов по Кызылординской области сообщает, что с 3 апреля по 31 декабря 2025 года проводится республиканская акция «Требуй чек - выиграй приз!», где каждый гражданин получает шанс стать обладателем денежных и других ценных призов. А также, с 1 мая по 31 декабря 2025 года стартовала акция «Бәйге», по итогам которой самый активный участник области может получить 100 тысяч тенге ежеквартально. Для участия в акциях необходимо скачать бесплатное мобильное приложение «Amian» из Appstore или Playmarket и зарегистрировать в нем фискальные чеки за товары и услуги. Участвуйте и выигрывайте с пользой!

Департамент государственных доходов по Кызылординской области.

ХАБАРЛАНДЫРУЛАР

ОБЪЯВЛЕНИЯ

«TURANIUM» ЖШС ҚР Экологиялық кодексінің 73 бабының 1 тармағына сәйкес 22.09.2025 жылы сағат 15:30 Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданы, Байкенже а.о., Қалқоқ Сиргебайұлы көшесі, №5 «СЫРДАРИЯ ӨЗЕҢІНІҢ ЖАЙЫЛМАСЫНДА «СОЛТУСТІК ХАРАСАН» КЕН ОРНЫНДА, ХАРАСАН-1 КЕНШІНДЕ СУ ТАСҚЫНЫНА ҚАРСЫ БӨГЕТ САЛУ» жұмыс жобасына арналған «Ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасы бойынша ашық отырыс түрінде қоғамдық тыңдау өтетіндігін хабарлаймыз.

ТОО «TURANIUM» в соответствии с требованиями ст.73-1 Экологического Кодекса РК, сообщает, что в 15:30 ч. 22.09.2025 года по адресу Кызылординская область, Жаңақорғанский район, Байкенже с.о., ул. Калкоз Сиргебайұлы, №5 состоится общественное слушание в форме открытого собрания по проекту «Отчет о возможных воздействиях к рабочему проекту «СТРОИТЕЛЬСТВО ПРОТИВОВОДОВОЙ ДАМБЫ В ПОЙМЕ РЕКИ СЫРДАРИЯ НА МЕСТОРОЖДЕНИИ «СЕВЕРНЫЙ ХАРАСАН», РУДНИК ХАРАСАН-1».

«Горнодобывающая компания Хонда» ЖШС «Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданында орналасқан «Бурабай-Жалғызгаш» полиметалл кен орнын игеруге арналған тау-кен жұмыстарын жүргізу жоспары» жобасына дайындалған «Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

«Горнодобывающая компания Хонда» ЖШС «Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданында орналасқан «Бурабай-Жалғызгаш» полиметалл кен орнын игеруге арналған тау-кен жұмыстарын жүргізу жоспары» жобасына дайындалған «Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

ТОО «Горнодобывающая компания Хонда» проводит общественные слушания по проекту «Отчет о возможных воздействиях к проекту «План горных работ для разработки месторождения полиметаллических руд «Бурабай-Жалғызгаш», расположенного в Жаңақорғанском районе Кызылординской области».

«Горнодобывающая компания Хонда» ЖШС «Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданындағы «Бурабай-Жалғызгаш» полиметалл кен орнын игеруге арналған «Тау-кен жұмыстарын жүргізу жоспары» жобасына дайындалған «Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

«Горнодобывающая компания Хонда» ЖШС «Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданындағы «Бурабай-Жалғызгаш» полиметалл кен орнын игеруге арналған тау-кен жұмыстарын жүргізу жоспары» жобасына дайындалған «Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

«Горнодобывающая компания Хонда» ЖШС «Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданындағы «Бурабай-Жалғызгаш» полиметалл кен орнын игеруге арналған тау-кен жұмыстарын жүргізу жоспары» жобасына дайындалған «Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

«Горнодобывающая компания Хонда» ЖШС «Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданындағы «Бурабай-Жалғызгаш» полиметалл кен орнын игеруге арналған тау-кен жұмыстарын жүргізу жоспары» жобасына дайындалған «Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

«Горнодобывающая компания Хонда» ЖШС «Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданындағы «Бурабай-Жалғызгаш» полиметалл кен орнын игеруге арналған тау-кен жұмыстарын жүргізу жоспары» жобасына дайындалған «Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

«Горнодобывающая компания Хонда» ЖШС «Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданындағы «Бурабай-Жалғызгаш» полиметалл кен орнын игеруге арналған тау-кен жұмыстарын жүргізу жоспары» жобасына дайындалған «Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

«БИРЛИК OIL COMPANY» ЖШС ҚР Экологиялық кодексінің 96 бабына сәйкес 23.09.2025 ж. 11:00-де Қызылорда облысы, Сырдария ауданы, Теренөзек а. о., Теренөзек а., Қонаев к-сі, 9Б ғимаратында Қызылорда облысы Сырдария ауданының аумағында «Қызылорда - Күмкөл трассасының 116 шақырымында (трассаның оң жағынан 200 м) өндіріс және тұтыну қалдықтарын уақытша сақтау және қайта өңдеу, қолға жарату және орналастыру үшін учаскені жаңғырту және тұрғын қалашық салу» жобасына қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп бойынша ашық жиналыс түріндегі қоғамдық тыңдау өтетіндігін хабарлайды.

ТОО «БИРЛИК OIL COMPANY» в соответствии с требованиями ст.96 Экологического Кодекса РК, сообщает, что 23.09.2025 года в 11:00 в здании по адресу Кызылординская область, Сырдарьинский район, Теренөзекский с.о., с.Теренөзек, ул.Конаева 9 Б, состоится общественное слушание в форме открытого собрания по Отчету о возможных воздействиях на окружающую среду к проекту «Модернизация участка для временного хранения и переработки, утилизации и размещения отходов производства и потребления и строительство жилого городка на 116 км трассы Кызылорда - Кумколь» (в 200 м с правой стороны трассы) на территории Сырдарьинского района Кызылординской области.

«Недра Ком» ЖШС ҚР Экологиялық кодексінің 96 бабына сәйкес 23.09.2025 ж. 10:00-да Қызылорда облысы, Сырдария ауданы, Теренөзек а. о., Теренөзек а., Қонаев к-сі, 9Б ғимаратында Ақсай кен орнының отыңтүстік бөліміне көтерілуі үшін атмосфераға ластануы заттардың рұқсат етілген шығарындары нормативтерін жобасы, қалдықтарды басқару бағдарламасы, өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы, табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары, «Отыңтүстік-батыс Ақсай кен орнын жаңғырту және жайластыру» жұмыс жобасына Қоршаған орта қорғау бөлімі бойынша ашық жиналыс түріндегі қоғамдық тыңдау өтетіндігін хабарлайды.

«Недра Ком» ЖШС «Қызылорда облысы, Сырдария ауданы, Теренөзек а. о., Теренөзек а., Қонаев к-сі, 9Б ғимаратында Ақсай кен орнының отыңтүстік бөліміне көтерілуі үшін атмосфераға ластануы заттардың рұқсат етілген шығарындары нормативтерін жобасы, қалдықтарды басқару бағдарламасы, өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы, табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары, «Отыңтүстік-батыс Ақсай кен орнын жаңғырту және жайластыру» жұмыс жобасына Қоршаған орта қорғау бөлімі бойынша ашық жиналыс түріндегі қоғамдық тыңдау өтетіндігін хабарлайды.

ТОО «Недра Ком» в соответствии с требованиями ст.96 Экологического Кодекса РК, сообщает, что 23.09.2025 года в 10:00 в здании по адресу Кызылординская область, Сырдарьинский район, Теренөзекский с.о., с.Теренөзек, ул.Конаева 9 Б, состоится общественное слушание в форме открытого собрания по проекту нормативных допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферу для Юго-Западного поднятия месторождения Ақсай, программа управления отходами, программа производственного экологического контроля, план природоохранных мероприятий, раздел охраны окружающей среды к рабочему проекту «Модернизация и обустройство месторождения Юго-Западный Ақсай».

«САУТС-ОЙЛЬ» ЖШС ҚР Экологиялық кодексінің 96 бабына сәйкес 25.09.2025 ж. 10:30-да Қызылорда облысы, Жалағаш ауданы, Жалағаш а.о., Желтоқсан к-сі, 7 (модерніз үйі ғимаратында) 2026-2031 жылдарға арналған Кенлік кен орнында мұнай өндіру қалдықтарын уақытша сақтау және қайта өңдеу учаскесі үшін атмосфераға ластануы заттардың жол берілетін шығарындары нормативтерін жобасы, қалдықтарды басқару бағдарламасы, өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы, табиғат қорғау іс-шараларының жоспары бойынша ашық жиналыс түріндегі қоғамдық тыңдау өтетіндігін хабарлайды.

ТОО «САУТС-ОЙЛЬ» в соответствии с требованиями ст.96 Экологического Кодекса РК, сообщает, что 25.09.2025 года в 10:30 по адресу Кызылординская область, Жалағашский район, Жалағашский с.о., ул. Желтоқсан 7 (здание дом культуры), состоится общественное слушание в форме открытого собрания по проекту нормативных допустимых выбросов загрязняющих веществ в атмосферу для участка временного хранения и переработки отходов нефтедобычи на месторождении Кенлык, программа управления отходами, программа производственного экологического контроля, план природоохранных мероприятий на 2026-2031 годы.

«ЭКОЛАГЕРЬ ОТКРЫЛИ В РАМКАХ «ТАЗА КАЗАҚСТАН»

Лесной массив стал домом на три дня для школьников Костанайской области, передает «24KZ». Для шестидесяти подростков под открытым небом разбит палаточный лагерь. Здесь они участвуют в основах туризма и выживанию в природных условиях. Экологи, учёные, спортсмены и краеведы проводят мастер-классы в рамках республиканской акции «Таза Қазақстан».

ҚҰТЫРМА АУРУЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ ТУРАЛЫ

Құтыру ауруы - орталық жүйке жүйесінің зақымдалуымен, жұтқыншақ пен тыныс алу бұлшықеттерінің тартылуымен бірге жүретін жұқпалы ауру.

Жабайы жануарлар құтыру ауруымен - қасқыр, түлкі, борсық, аю, тиін және басқалар жиі ауырады. Олардан үй жануарлары мен адамдар тістеу, тырнау, сілекеймен жұқтырады.

Адамдар арасында құтыру әдетте үй жануарлары арқылы таралады. Әсіресе, қанғыбас иттер мен мысықтар қауіпті. Үй жануарлары бір - бірінен және жабайы жануарлардан жұқтырылуы мүмкін.

Жануарлардың құтыру белгілері өте алуан түрлі. Тән белгілері - сілекей ағу, гидрофобия, агрессивтілік, паралич, бірақ кейде олар болмауы да мүмкін.

Ит ашуланшақ болады, тамақ пен судан бас тартады, иесі шақырса келмейді, иесіне бағынбайды. Оның құйрығы мен төменгі иегі салбырап, сілекей көп бөлініп, жүрістің тұрақсыздығы пайда болады. Жануар үндемей, үрмей, келе жатқан адамдарды ұрып -соғып, тістей алады.

Құтырудың ең қауіпті түрі - тыныштық. Аурудың негізгі белгілері жеңіл болуы мүмкін. Ол кеш танылды және ешқандай сақтық шаралары қолданылмайды.

Адамға мынадай жағдайларда жұғуы мүмкін: Ауру жануар тістегенде, вирус сілекеймен бірге жараға енеді. Егер сілекей көздің, мұрынның, ауыздың, зақымдалған терінің шырышты қабығына түссе. Жануарлар тістеп, тырнап, сілекейленгенде мына шараларды орындау қажет: Жараны көп мөлшерде ағынды сумен және сабынмен жуыңыз. Йод тұнбасын жараға тамызыңыз. Стерильді бинтпен ораныңыз. Дереву медициналық мекемеге барыңыз.

Құтыру ауруын алдын алу және қорғану шаралары Иттерді, мысықтарды және басқа жануарларды ұстау ережелерін қатаң сақтаңыз және жыл сайын құтыруға қарсы вакцинациялаңыз.

Жабайы және қанғыбас үй жануарларымен жанасудан аулақ болыңыз; тек құтырумен ғана емес, басқа да қауіпті аурулармен ауырмау үшін балаларға осыны түсіндіріңіз.

Жануарлардың ерекше мінез -құлқында немесе үй жануарларының агрессивті мінез -құлқында сак болыңыз және бұл туралы санитарлық қызметке хабарлаңыз. Ветеринарлық емдеу ұйымы адамдарды немесе жануарларды тістеген жануарды 10 күн ішінде оқшауланған бөлмеде ұстау туралы жазбаша міндеттемені жануардың иесіне қалдырады және оны бақылайды.

Кез келген жануар тістеген жағдайда дереу дәрігерге қаралыңыз. Құтыруға қарсы вакцинация - бұл қауіпті аурудың алдын алудың жалғыз әдісі. Вакцинация курсы оларды дәрігердің тағайындамасына сәйкес және белгілі бір схемаға сәйкес уақытылы жүргізуді көздейді. Ешқандай жағдайда вакцинацияда рұқсат етілмеген үзілістер, курсты тоқтату немесе қысқарту болмайды, әйтпесе вакцинация тиімсіз болады.

Г.С.ЖАЛҒАСОВА,
Жалағаш аудандық санитариялық-
эпидемиологиялық бақылау
Басқарма басшы м.а.

ҚҰТЫРМА ТУРАЛЫ НЕ БІЛЕМІЗ?

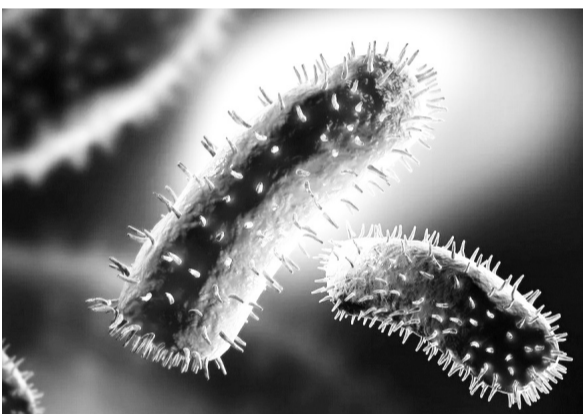
Құтырма - зооозды, табиғи ошақты, адамдар мен жануарларға ортақ аса қауіпті вирустық жұқпалы ауру. Ол орталық жүйке жүйесінің зақымдауымен ерекшеленеді.

Аудан көлемінде құтырма ауруы тіркелмегенмен, адамдар арасында әртүрлі жануарлардан жарақат алып, дәрігерлік көмекке жүгінушілер саны жылдан-жылға өсе түсуде. Құтырма ауруы жылдың барлық мезгілінде тіркеледі. Дерттің қоздырғышы - вирус сілекейде, сонымен қатар көздің жасында, кіші дәретте анықталады. Вирус төменгі температурада төзімді, әдеттегі физикалық, химиялық факторлардың әсерімен оңай жойылады.

Инфекция көзі - жабайы және үй жануарлары. Ауру қоздырғышы вирус етқоректі жабайы ит туыстығына жататын жануарлар (қасқыр, түлкі, қорқауқасқыр, тағы басқа) арасында айналыста болады. Бұлардан басқа инфекция көзі - мысық тәрізділер, жарқанаттар, кунь тәрізділер. Жабайы жануарлардан вирус үй жануарларына, негізінен иттерге беріледі. Иттермен қатар құтырумен мысық және басқа адам жанындағы жануарлар ауырады. Құтырманың вирусы жабайы жануарлардың сілекейінде 100 пайыз, ауылшаруашылығы жануарларының 50 пайызында болады. Сондықтан жабайы жануарлардан жарақат салу жағдайы адамдарға қауіпті болып саналады. Құтыруға шалдыққандардың 70-75% үй жануарларынан (негізінен қанғыбас иттерден) залалданғандар, жабайы жануарлардан залалдану 30%-ға жуығын құрайды. Иттер құтыру белгісі пайда болғаннан кейін 9-10 күнде, ал мысықтар 2-4 күнде өледі.

Құтырма адамға тек жануарлар жарақат салған кезде ғана емес, тырналған және сілекейленген жағдайда да жұғады, себебі вирустың көлемі өте кішкентай, жарақаты жоқ теріден де өтіп кетеді. Қоздырғыштың адам ағзасына еніп, клиникалық көріністер беруі 8-10 күннен 40 күнге дейін, сирек жағдайларда 3 айдан 1 жылға дейін созылуы мүмкін. Инкубациялық кезеңнің ұзақтығы жарақаттың орнына, ауырлығына, зақымданушының жасына, ауру жануардың түріне байланысты.

Құтырманың алдын алу шаралары:
1.Қазақстан Республикасының 30.12.2021 жылғы №97-VII «Жануарларға жауапкершілікпен қарау

туралы» Заны шығарылып, 2022 жылдың наурыз айынан бастап күшіне енді. Осы Заң талаптарына сәйкес енді қанғыбас ит-мысықтар жойылмайды, тек ауланып, арнайы уақытша ұстау пункттерінде ұсталады.

2.Ауылшаруашылығы жануарларына, жеке қожалықтағы ит-мысықтарға, малдарға мал дәрігерлік құжат алып, құтырмаға қарсы екпе жасату керек.

3.Тұрғындар өздерінің жеке қожалығындағы иттерді аулада байлап ұстап, көшеге қарғыбау байлап, тұмсыққап кигізіп алып шығу шарт.

4. Әртүрлі жануарлар сілекейленген, жарақаттанған жағдайда зардап шегуші жарақатты сабынды сумен 10-15 минут жақсылап жуып, міндетті түрде дәрігерге көрінуі қажет. Дәрігер тағайындаған құтырмаға қарсы егу шараларын кестеге сәйкес мерзімді уақытында үзбей алуы тиіс.

Құрметті аудан тұрғындары, егерде түрлі жануарлардан жарақат алған жағдайда құтырма ауруынан сақтанудың бірден-бір жолы профилактикалық егу шаралары екендігін еске саламыз.

Қаршыға ҚҰРАҚБАЕВА,
Қармақшы аудандық санитариялық-
эпидемиологиялық бақылау
Басқармасының жетекші маманы.

ВКЛАДЧИКИ, ОТНОСЯЩИЕСЯ К СОЦИАЛЬНО УЯЗВИМЫМ КАТЕГОРИЯМ, ИМЕЮТ ПРАВО НА ПЕРЕРАСЧЕТ ОБЛАГАЕМОГО ДОХОДА И ВОЗВРАТ ИПН

Срок подачи документов на возмещение продлен до 5 лет

Новый Налоговый кодекс Республики Казахстан вступит в силу с 1 января 2026 года. В тоже время в действующий Налоговый кодекс внесены изменения, которые затрагивают интересы получателей и вкладчиков ЕНПФ, которые относятся к социально уязвимым категориям и воспользовались единовременными пенсионными выплатами на улучшение жилищных условий и (или) оплаты лечения (ЕПВ).

Какие изменения внесены?

Лица, относящиеся к социально уязвимым группам, имеют право на применение стандартных налоговых вычетов к налогооблагаемому доходу в виде единовременных пенсионных выплат. Многие из них при изъятии ЕПВ на жилье и (или) лечение оплатили индивидуальный подоходный налог (ИПН) сразу при осуществлении выплаты. Вместе с тем, с 1 января 2024 года к налогооблагаемому доходу таких людей в виде ЕПВ применяются стандартные налоговые вычеты (в пределах 882 МРП). Это означает, что получатели, относящиеся к данной категории, могут обратиться с соответствующим заявлением и подтверждающими документами в ЕНПФ для применения перерасчета и возмещения ИПН в течение трех лет с даты получения ЕПВ. Однако те, кто изъяс ЕПВ в 2021-2022 годах по разным причинам сделать это не успели. Теперь в связи с принятием изменений и дополнений в Налоговый кодекс РК, с 15 июля 2025 г. срок исковой давности, установленный для таких обращений физических лиц, увеличен с 3 до 5 лет.

Кто имеет право на возврат ИПН?

Перечень физических лиц, имеющих право на возврат ИПН, определен действующим Налоговым кодексом. Это лица с инвалидностью первой, второй или третьей групп, один из родителей или опекунов детей с инвалидностью, один из усыновителей (удочерителей), приемных родителей детей-сирот, ветераны боевых событий и другие категории. Полный перечень лиц – в 346 статье НК.

Куда нужно обратиться?

Получателям пенсионных выплат, которым при определении облагаемого дохода по ЕПВ стандартные налоговые вычеты, при наличии права на их применение, не были применены, необходимо срочно обратиться в ближайший филиал ЕНПФ с заявлением и подтверждающими документами на применение стандартных налоговых вычетов для перерасчета доходов и возмещения ИПН.

После применения стандартного налогового вычета ИПН будет возвращен на индивидуальный пенсионный счет получателя в случае, если он был удержан. Если был выбран отложенный ИПН, то будут сняты обязательства по его уплате при получении ежемесячных пенсионных выплат.

Данные изменения будут действовать по 31 декабря 2025г. (включительно), поскольку с 1 января 2026г. вступает в силу новый Налоговый кодекс Республики Казахстан

Для справки. Согласно действующему Налоговому Кодексу пенсионные выплаты из ЕНПФ относятся к доходу, который облагается индивидуальным подоходным налогом (ИПН) по ставке 10% согласно Налоговому кодексу РК. Удержание ИПН производится совокупно по всем видам пенсионных выплат, сформированных за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ), обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ), добровольных пенсионных взносов (ДПВ). Эти же правила касаются и единовременных пенсионных выплат (ЕПВ) из ЕНПФ в целях улучшения жилищных условий и (или) оплаты лечения.

Единовременная пенсионная выплата (ЕПВ) – сумма пенсионных накоплений, сформированных за счет обязательных пенсионных взносов, (а до 01.07.2023г. и за счет обязательных профессиональных пенсионных взносов), изымаемая вкладчиком (получателем пенсионных выплат) из ЕНПФ в целях улучшения жилищных условий и (или) оплаты лечения в порядке, установленном Социальным кодексом Республики Казахстан.

Напомним, что есть два способа удержания ИПН: сразу при получении ЕПВ и с отсрочкой до пенсии. Согласно законодательству, налоговым агентом, который исчисляет ИПН, является ЕНПФ, который может удержать налог двумя способами в зависимости от выбора физического лица:

-10% от суммы ЕПВ удерживаются сразу при осуществлении выплаты.

-10% от всех используемых пенсионных накоплений удерживаются после выхода получателя на пенсию. При этом сумма налога делится на равные части и вычитается из ежемесячных пенсионных выплат получателя в течение не более шестнадцати лет.

Каким образом удерживать ИПН, решает только получатель ЕПВ при подаче заявления уполномоченному оператору.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

НАЦИОНАЛЬНЫЙ КАТАЛОГ ТОВАРОВ РАЗРАБОТАЛИ В КАЗАХСТАНЕ

Министерством торговли и интеграции проводятся масштабные работы по оцифровке торговой отрасли. Основной элемент процесса - создание Национального каталога товаров, в рамках которого каждый товар получит идентификационный код. В связи с чем были приняты законодательные поправки по обязательному внедрению государственной базы данных «Национальный каталог товаров» с 1 января 2026 года. Об этом сообщил вице-министр торговли и интеграции РК Асет Нусупов в ходе пресс-конференции в СЦК.

По словам вице-министра, Национальный каталог товаров проходит пилотный этап. В числе участников - дистрибьюторы крупных торговых сетей, электронных торговых площадок. Например, Alnar, Small, Magnum уже загрузили в систему более 100 тыс. товарных позиций. Теперь будет отображаться специальный NTIN-код для всех товаров в чеке. Код NTIN аналогичен международному GTIN и состоит из 13 знаков. После присвоения товару кода можно отследить весь цикл - от выхода с завода, куда отправлен товар и другие сведения. «Зачем нужен Национальный каталог товаров (НКТ)? Он позволяет вывести из оборота теневую торговлю, заблокировать путь некачественной продукции и защитить рынок от несправедливой конкуренции. Это - новый шаг в развитии бизнеса. С 1 января 2026 года использование кода NTIN из НКТ станет обязательным при продаже всех товаров на территории Казахстана. Это касается всех участников рынка: производителей, импортеров, дистрибьюторов, торговых сетей, маркетплейсов и индивидуальных предпринимателей. Новые правила одинаковы для всех. На сегодня готовятся изучающие материалы, руководства и интерфейсы для участников оборота товаров, включенных в каталог», - проинформировал спикер.

По материалам ortcom.kz, Kyzylorda-news.kz.

ЭКОЖАҒАЛЫҚТАР

ЭКОНОВОСТИ

ЯИЧНАЯ СКОРЛУПА МОЖЕТ ЗАМЕНИТЬ ВРЕДНЫЕ МАТЕРИАЛЫ В ПРОИЗВОДСТВЕ КЕРАМИКИ

Киара Матос, художница-керамист из США, задумалась об этом, слушая лекцию об устойчивом производстве.

Каждый год человечество производит около 80 миллионов тонн яичной скорлупы - и почти вся она отправляется на свалку. Между тем, этот на первый взгляд бесполезный отход не так прост: яичная скорлупа излучает неприятный запах, способна распространять болезнетворные микроорганизмы и даже считается опасным отходом по европейским экологическим нормам. Но может ли она быть полезной - и даже красивой?

Внимание привлекло совпадение: яичная скорлупа почти на 95% состоит из карбоната кальция - того же вещества, что используется для создания керамической глазури. Проблема в том, что промышленный карбонат кальция добывают открытым способом, разрушая целые экосистемы. Так зачем копать землю, если нужный материал уже лежит у нас в мусорных ведрах?

С этим вопросом Матос обратилась к Яну Шрёеру, профессору материаловедения Йельского университета. Он поддержал идею и подключил студентов к экспериментам. Так началось необычное сотрудничество между ремеслом и наукой.

В лаборатории скорлупу сначала нагревают до 427 °C, чтобы удалить органику и подготовить материал. Затем её измельчают в шаровой мельнице - устройстве, в котором скорлупа превращается в порошок, пригодный для глазури. После этого порошок наносят на фарфоровые плитки и обжигают, как и в классической керамике.

Результаты поразили даже самих исследователей. Глазурь из яичной скорлупы оказалась яркой, прочной и однородной, не уступая традиционной по внешнему виду и свойствам. Её проверили с помощью прибора для измерения износостойкости: плитки многократно терлись вращающимся металлическим штифтом, имитируя воздействие вилок, ножей и посуды. Результаты показали, что глазурь из скорлупы защищает керамику не хуже заводской.

Затем изделия протестировали в посудомоечной машине: около 80 циклов мытья подтвердили, что новая глазурь устойчива к воде, температуре и моющим средствам. И даже спустя десятки циклов она оставалась гладкой и яркой.

Для Матос проект стал не только научным, но и личным. Она полностью перевела свою студию на глазурь из скорлупы, а сырьё получает от кафе и пекарен своего района - в том числе от пекарни своего мужа. Так керамика замыкает экологический цикл: отходы превращаются в искусство, а ресурсы - сохраняются.

«Мне даже больше нравится эта глазурь, - говорит она. - Она чище, менее пузырчатая и при этом полностью устойчивая».

Керамика - один из самых долговечных материалов в истории человечества. И если мы можем заменить разрушительную добычу полезных ископаемых на переработку пищевых отходов, сохранив при этом качество и эстетику - это шаг к настоящей устойчивости.

По материалам ecosphere.press, [Engineering Yale](https://engineering.yale.edu), фото: ecosphere.press.

НОВЫЙ ВИД РАСТЕНИЙ НАЙДЕН В ФЕРГАНСКОЙ ДОЛИНЕ

Пресс-служба Академии наук Республики Узбекистан сообщила об открытии нового растения на территории Ферганской долины.

Вид из рода *Gagea* (зусиный лук, семейство лилейные) обнаружили исследователи из Узбекистана, России и Китая у подножия горы Имам (Алайский хребет) в Андижанской области.

Растение назвали *Gagea khassanovii*, в честь Фурката Хасанова, узбекского ботаника и профессора. Научное описание нового вида опубликовано в июле 2025 года в 260-м номере журнала *PhytoKeys* <https://phytokeys.pensoft.net/article/151373/>

«*Gagea khassanovii* - это уникальное растение с красивыми редкой формы цветками относится к роду *Gagea* (бойчечак), распространено только в Ферганской долине и обогащает флору Кыргызстана и Узбекистана. *Gagea khassanovii* внешне (морфологически) похожа на *Gagea circutiflexa*, но имеет морфологические отличия, такие как белые цветки, тонкие лепестки и длинные черешки», - рассказали в пресс-службе Академии наук.

По материалам greencity.tv, фото: [LFRabanedo/Shutterstock/FOTODOM](https://www.gettyimages.com/photos/LFRabanedo/Shutterstock/FOTODOM)/Растение рода *Gagea*.

Құрылтайшы -
Қызылорда
облыстық
«Сыр Табиғаты»
заңды тұлғалар
Ассоциациясы

Редактор
Акбота Абеннова

Газет Қазақстан
Республикасы
инвестициялар және
даму Министрлігі
байланыс,
ақпараттандыру және
Ақпарат Комитетінде
қайта тіркелген.

Тіркеу куәлігі
№15905-Г, 25.03.2016ж.

Жекеленген
авторлардың пікірі
редакция көзқарасын
білдірмейді,
қолжазбалар
қайтарылмайды.
«Сыр Табиғаты»
газетінде жарияланған
мақала көшіріліп
басылса, сілтеме
жасалуы міндетті.

Жарнама және
хабарландыру мәтіні
мен мазмұнына
редакция жауап
бермейді.

Газет редакцияның
компьютер
орталығында теріліп,
беттеліп, «ASU» баспа
үйі» ЖШС сенімгерлік
басқаруындағы
«Сыр медиа» ЖШС
баспаханасында
басылды.
Тел: 8(7242) 40-06-68

Газеттің басылу
сапасына баспахана
жауапты.

Офсеттік басылым.
Көлемі 2 баспа табақ.

Жазылу индексі - 68116

Редакцияның
мекен-жайы:
Қызылорда қаласы,
Қайнарбаев көшесі, №33.
Толық мәлімет алу үшін:
8-777-563-76-92
телефонына хабарласуға
болады.

E-mail: syr.tabigaty@gmail.com

Басылым апта
сайын жарық
көреді

Тапсырылыс
№ 1397

Таралым 500

ТОО «КазЭкосистемс»

(гослицензия 01259 №0042510
от 25.09.2008 г.) представляет
следующие виды услуг в области
охраны окружающей среды:

- Оказание консультационных услуг в области охраны окружающей среды
- Составление и содействие в подаче заявления о намеряемой деятельности в уполномоченный орган в области ООС
- Организация в проведении общественных слушаний
- Подготовка отчета о возможных воздействиях при оценке воздействия на окружающую среду
- Подготовка послепроектного анализа отчета о возможных воздействиях
- Составление заявления на получение экологического разрешения на воздействие, в том числе:
 - Составление программы управления отходами для I и II категории
 - Составление программы производственного экологического контроля (ПЭК)
- Составление паспорта опасного отхода
- Составление отчета производственного экологического контроля
- Составление проекта плана мероприятий по охране окружающей среды
- Составление отчета о воздействии на окружающую среду для III категории
- Составление декларации о воздействии на окружающую среду для III категории
- Составление проектов обоснования санитарно-защитной зоны (предварительная, окончательная)
- Составление квартальных отчетов, согласно условий экологического разрешения, статистических отчетов, налоговых отчетов по форме 870.00.
- Консультация и содействие в формировании пакета документов для получения лицензии для юридических лиц, занимающихся деятельностью по переработке, обезвреживанию, утилизации и (или) уничтожению опасных отходов.

Наш адрес: г. Кызылорда,
ул. Байтурсынова, 48.
эл.адрес kazecosystems@mail.ru
тел. 8 7242 27 52 99

ПРИБРЕТАЙТЕ ПОДПИСКУ
И ПОЛУЧАЙТЕ СВЕЖИЕ
ВЫПУСКИ ГАЗЕТЫ ПО
ЭЛЕКТРОННОМУ АДРЕСУ

syr.tabigaty@gmail.com
www.syrtabigaty.kz

Наш адрес: г.Кызылорда, ул.Кайнарбаева, 33
+7 777 563 76 92

«21» августта 2025
№ 115

ЭФИРНАЯ СПРАВКА

Дана ИП «Поиск-2» о том, что 20 августа 2025 года на канале ТОО «Общественная телерадиокомпания Кызылорда» /Телеканал «Когам ТВ»/ были размещены объявления в рубрике «Частный сектор» на двух языках с последующим текстом:

««Горнодобывающая компания Хонда» ЖШС «Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданындағы «Бурабай-Жалғызғаш» полиметалл кен орнын игеруге арналған «Тау-кен жұмыстарын жүргізу жоспары» жобасына дайындалған «Қоршаған ортаға ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасы бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізеді.

Әсер етуі мүмкін аумақ: Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданы, Шалқия кенттік әкімдігі, Шалқия кенті. Учаскенің географиялық координаттары: 43° 56' 43" – 43° 55' 37" солтүстік ендік, 67° 35' 38" – 67° 29' 42" шығыс бойлық.

Тыңдаулар 23 қыркүйек күні сағат 12:00-де мына мекенжайда өтеді: Қызылорда облысы, Жаңақорған ауданы, Шалқия кенттік әкімдігі, Шалқия кенті, Шалқия кентінің Мәдениет үйі ғимараты. Өзіңізбен жеке куәлік болуы қажет.

Сондай-ақ, қоғамдық тыңдаулар ZOOM платформасында бейнеконференция режимінде онлайн қолжетімді болады. Онлайн қатысу үшін жоспарланған конференцияға келесі сілтеме бойынша

қосылыңыз:
<https://us05web.zoom.us/j/5558511034?pwd=fbw0UX8LMLi5es632PW64qZbNlHk8z.1&omn=83086562668>; Конференция идентификаторы: 555 851 1034, кіру коды: NUy1LS.

Тапсырыс беруші (инициатор): «Горнодобывающая компания Хонда» ЖШС. Мекенжайы: Z01F9M4, Қазақстан, Астана қ., Алматы ауданы, Темірбек Жүргенов к-сі, 18/2 үй, 88 пәтер, БСН 241240025132, ИИК KZ20601A871040460131, «Қазақстан Халық Банкі» АҚ, БИК HSBKKZKX, ИИК KZ368562203144094476, «Банк ЦентрКредит» АҚ, БИК KСJBKZKX

Директордың Т.А.Ә.: Ду Әлия Сансызбаевна

Жобалаушы: «ЭкоОптимум» ЖШС, Астана қ., Бауыржан Момышұлы даңғылы, 12, «Меруерт-Тау» БО, 202-кеңсе, тел.: 8-705-397-17-67.

Біртұтас экологиялық портал және жергілікті атқарушы органның ресми интернет-ресурсының сілтемелері: <https://ndbecology.gov.kz>;
<https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat?lang=kk>.

Жергілікті атқарушы органның электрондық және пошта мекенжайы: Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы, prd@korda.gov.kz, 120003, Қызылорда обл., Қызылорда қ., Бейбарыс Сұлтан к-сі, №1.

Ескертулер мен ұсыныстар жазбаша немесе электрондық түрде мына мекенжай бойынша қабылданады: Қызылорда обл., Қызылорда қ., Бейбарыс Сұлтан к-сі, №1, тел.: 8 (7242) 60-53-62, e-mail: prd@korda.gov.kz.

Доклад к общественным слушаниям по проекту ОТЧЕТ о возможных воздействиях к проекту «План горных работ для разработки месторождения полиметаллических руд «Бурабай-Жалгызгаши», расположенного в Жанакорганском районе Кызылординской области»

Общие сведения. Административно месторождение полиметаллических руд «Бурабай Жалгызгаши» находится в Жанакорганском районе Кызылординской области, на землях Шалкинского сельского округа. Ближайшие населенные пункты расположены: село Куттыкожа – в 2,8 км на запад, село Шалкия – в 4,7 км на северо-запад, село Бирлик – в 8,8 км на юго-запад от участка работ. Административный районный центр пос. Жаңақорған расположен – в 20 км юго-западнее месторождения. Областной центр г. Кызылорда находится в 195 км северо-западнее месторождения «Бурабай Жалгызгаши». Месторождение связано с ним шоссейной дорогой областного значения. В 20 км от месторождения находится ж.-д. станция Жаңақорған АО «НК «Қазақстан темір жолы».

Жанакорганский район относится к интенсивно освоенным, с развитой сетью железных и автомобильных дорог, линий электропередач и других коммуникаций. Ведущими отраслями в районе являются сельское хозяйство и горнодобывающая промышленность.

Месторождение полиметаллических руд «Бурабай Жалгызгаши», находится в недропользовании частной компании ТОО «Горнодобывающая компания Хонда». Разработка месторождения будет осуществляться на основании утверждённого Плана горных работ и результатов аукциона, согласно Протоколу № 402597 от 29.01.2025 года.

В соответствии со ст. 12 и приложением 2 (раздел 1, п.3, пп.3.1) к Экологическому кодексу Республики Казахстан (утв. 02.01.2021 г. приказом №400-VI ЗРК с изм. и дополнениями по состоянию на 10.06.2025 г.), рудник по добыче полиметаллических руд «Бурабай Жалгызгаши» относится к объектам I категории, оказывающим негативное воздействие на окружающую среду.

В соответствии с требованиями ст. 52 Экологического кодекса РК, Комитетом экологического регулирования и контроля Министерства экологии и природных ресурсов РК выдано Заключение об определении сферы охвата оценки воздействия на окружающую среду Номер: KZ94VWF00400240 Дата: 06.08.2025г., согласно выводам которого, необходимо провести оценку воздействия на окружающую среду и подготовить Проект Отчета о воздействии на окружающую среду.

Настоящий Отчет о возможных воздействиях к проекту «План горных работ для разработки месторождения полиметаллических руд «Бурабай-Жалгызгаши», расположенного в Жанакорганском районе Кызылординской области» разработан ТОО «ЭкоОптимум» на десятилетний период с 2026 по 2035гг., в соответствии с основными требованиями п.4 ст. 57 Экологического Кодекса РК.

Согласно Плану горных работ, промышленное освоение основной зоны месторождения «Бурабай Жалгызгаши» планируется начать с января 2026 года, а уже с сентября 2026 года предусматривается приступить непосредственно к этапу добычи руды. В течение двух лет – с 2026 по 2027гг., включительно, на месторождении будут осуществляться работы по строительству рудника и объектов его инфраструктуры (подготовительный период). Согласно разработанному ППР режиму горных работ, производительность рудника в этот период составит 370,0 тыс. т руды в год. Проектная производительность рудника – 1,0 млн. т товарной руды в год будет достигнута в 2028 году.

Согласно Плану горных работ, с учетом подготовительного период (2 года) и срока затухания горных работ (2 года), срок существования рудника составит 15 лет.

В Отчете определены предварительные нормативы допустимых эмиссий согласно рекомендуемому варианту разработки; проведена оценка воздействия объекта на

атмосферный воздух; выполнены расчеты выбросов загрязняющих веществ в атмосферный воздух от источников загрязнения; обоснование санитарно-защитной зоны объекта, расчет рассеивания приземных концентраций, приводятся данные по водопотреблению и водоотведению; предварительные нормативы по отходам, образующимся в период проведения работ; произведена предварительная оценка воздействия на поверхностные и подземные воды, на почвы, растительный и животный мир; описаны социальные аспекты воздействия производственной деятельности предприятия.

Все вопросы, касающиеся строительства рудника на месторождении полиметаллических руд «Бурабай Жалгызгааш», должны быть детально рассмотрены отдельной строительной рабочей документацией (рабочие проекты и др.) с материалами ОВОС, и согласованием их в установленном порядке в соответствии с законодательством Республики Казахстан об архитектурной, градостроительной и строительной деятельности.

2. Краткое описание технологии проектируемого производства. Ценность руд месторождения Бурабай-Жалгызгааш определяется свинцом и цинком. Они подлежат приведению к единому условному металлу, в данном случае к цинку, имеющему более высокое содержание и большее количество запасов.

Подсчитанные в соответствии с кондициями запасы, как геологические, так и эксплуатационные, составили: руды – 11150,70 тыс. т; свинца – 206,6 тыс. т (со средним содержанием 1,62%); цинка – 255,1 тыс. т (со средним содержанием 2,01%).

Площадь рабочего участка месторождения «Бурабай Жалгызгааш» составляет 11,324 км², глубина – 500 м.

Основная цель Плана горных работ – рациональное и комплексное извлечение и использование утвержденных балансовых запасов в границах рабочего участка месторождения «Бурабай Жалгызгааш» подземным способом, согласно принятым технологическим решениям, обеспечивающим заданную производительность и сопутствующие добыче производственные операции, а также соблюдение параметров извлечения полиметаллической руды из недр.

2.1 Подземные горные работы. Учитывая условия залегания рудных тел, ценность полезного ископаемого, величину запасов руды, рельеф поверхности места расположения будущего рудника, намечаемую производственную мощность, вскрытие предполагается производить центральным скипоклетевым вертикальными стволом и двумя вентиляционными стволами с фланговым их расположением. Места заложения стволов определены за границей зоны сдвижения горных пород с учётом рациональной работы оборудования и обеспечения быстрейшего ввода рудника в эксплуатацию

Основной системой разработки, рекомендуемой для применения на месторождении, является комбинированная камерная система разработки с частичным магазинированием руды и поэтажным принудительным обрушением со скреперной доставкой. Высота этажа составляет 60 м.

Исходя из горнотехнических условий месторождения, а именно: узкие рудные тела, значительное расстояние между ними, прослой пустой породы, невозможность эффективного проветривания, высокая себестоимость при использовании самоходного оборудования, Планом горных работ, как наиболее целесообразным, принято использование малогабаритной, стационарной или полустационарной техники, либо комбинированных систем с применением менее капиталоемких методов доставки и очистки.

Месторождение сложено карбонатными породами: известняками, доломитами, кремнисто-карбонатными и доломит-кварцевыми породами. Руда – среднезернистые доломиты, несущие вкрапленную и прожилковую свинцово-цинковую минерализацию. Объёмный вес руды – 2,8 т/м³.

Породы и руды являются слабоабразивными. Содержание кремнезёма достигает 48%, следовательно, условия разработки месторождения являются силикозоопасными.

Содержание серы в рудах не превышает 4,0 %, что позволяет их отнести к непожароопасным.

Учитывая физико-механические свойства руд (крепость $f > 10$), для отбойки руды применяется взрывная отбойка, то есть отбойка взрыванием зарядов взрывчатых веществ (ВВ), помещенных в образованные в массиве полости (шпуры, скважины).

Снабжение рудников взрывчатыми материалами (ВМ) осуществляется с базисного склада ВМ, расположенного в 4 км к востоку от основной промплощадки. Общий расход взрывчатых веществ составляет 3538,0 т/год. Хранение взрывчатых материалов предусмотрено в подземных расходных складах ВМ.

Транспортировка руды, породы, материалов и оборудования осуществляется контактными электровозами.

Так как вмещающие породы месторождения не склонны к эндогенному возгоранию, весь объем отрабатываемой в процессе проведения горно-капитальных (ГКР) и горнопроходческих (ГПР) работ породы, складывается в существующем выработанном пространстве рудника, образовавшемся в результате работы старой шахты.

В целях максимально рационального использования оборудования, в течение всего оцениваемого периода на подземных работах рудника предусматривается круглогодичный режим работы: 365 рабочих дней в 3 смены, продолжительностью по 7 часов каждая. Согласно п.2 ст.69 Трудового кодекса РК, указывается, что: для работников, занятых на тяжелых работах, работах с вредными и (или) опасными условиями труда, устанавливается сокращенная продолжительность рабочего времени не более 36 часов в неделю, согласно списку производств, цехов, профессий и должностей, перечню тяжелой работ, работ с вредными и (или) опасными условиями труда. Продолжительность смены принимается со времени спуска людей в шахту и до выезда из шахты на «гора». Между сменами будет осуществляться проветривание.

Прогнозное количество работников предприятия, включая ИТР и рабочий персонал, составляет 98 человек.

Согласно п.2 ст.69 Трудового кодекса РК, указывается что: для работников, занятых на тяжелых работах, работах с вредными и (или) опасными условиями труда, устанавливается сокращенная продолжительность рабочего времени не более 36 часов в неделю, согласно списку производств, цехов, профессий и должностей, перечню тяжелых работ, работ с вредными и (или) опасными условиями труда.

Подземные горные работы не рассматриваются в качестве источников выбросов загрязняющих веществ в атмосферу, поскольку они осуществляются на большой глубине – до 500 м, при этом, отходящие от подземных источников выделения загрязняющие вещества, будут рассеиваться мощной вентиляционной струей, поэтому их концентрация в выбрасываемой на поверхность струе воздуха будет ничтожно мала, что исключает возможность непосредственного воздействия на атмосферный воздух района расположения рудника.

2.2 Поверхностные горные работы. Как показывает анализ, из всех объектов инфраструктуры рудника «Бурабай Жалгызгаш», расположенных на его поверхности, в качестве источников выбросов загрязняющих веществ в атмосферу могут рассматриваться только следующие объекты: промежуточный склад руды в районе скипо-клетьевого ствола; внутриплощадочные автодороги; объекты вспомогательного производства: зарядная шахтных светильников; склад ГСМ; ремонтные мастерские для текущего обслуживания горно-шахтного оборудования; производственная котельная со складом угля и бункером золоудаления.

Все прочие объекты, расположенные в настоящее время на поверхности рудника «Бурабай Жалгызгаш», исключаются из дальнейшего рассмотрения, в связи с полным отсутствием на их территории производственной деятельности, связанной с выбросами вредных веществ в атмосферу.

3. Перспективы развития предприятия. После достижения в 2028 году проектной мощности рудника, равной 1,0 млн. т руды в год, в течение всего остального рассматриваемого настоящей работой периода, то есть до 2035г., включительно, мощность рудника «Бурабай Жалгызгааш» будет поддерживаться на достигнутом уровне. Соответственно, и все показатели работы предприятия, непосредственно влияющие на экологическую среду района расположения рудника, останутся неизменными в течение всего этого периода.

4. Воздействие проектируемого объекта на окружающую среду.

В соответствии с требованиями Инструкции по организации и проведению экологической оценки и «Методических указаний по проведению оценки воздействия хозяйственной деятельности на окружающую среду», в составе настоящей работы выполнены:

- анализ основных проектных решений, связанных с эксплуатацией месторождения «Бурабай Жалгызгааш» в оцениваемый период;
- определены источники, виды и интенсивность их воздействия на окружающую среду;
- рассчитаны параметры эмиссий в окружающую среду;
- разработаны инженерно-технические мероприятия по уменьшению воздействия проектируемого объекта на окружающую среду;
- произведена оценка экологического риска и риска для здоровья населения при реализации намечаемой деятельности.

Оценка воздействия выполнена отдельно по всем компонентам природной среды (атмосферный воздух; водные ресурсы; земельные ресурсы; недра; растительность; животный мир, физические воздействия).

Результаты выполненной оценки показывают:

4.1 Воздействие на атмосферный воздух. Как показал анализ работы поверхностных объектов, в рассматриваемый настоящей оценкой воздействия десятилетний период с 2026 по 2035гг. на территории месторождения «Бурабай Жалгызгааш», при условии соблюдения принятой настоящим Планом горных работ технологии, одновременно в работе будет находиться 12 источников эмиссий загрязняющих веществ в атмосферу, в том числе: 8 источников – неорганизованных и 4 – организованных.

Расчеты эмиссий загрязняющих веществ в атмосферу от источников месторождения производились аналитическим методом, на основании данных о режиме работы, количестве и технических характеристиках используемого оборудования, с учетом технологических решений, разработанных в составе Плана горных работ и на основании утвержденных и действующих на момент разработки настоящего проекта методик.

Как показали расчеты, всего от источников рудника «Бурабай Жалгызгааш» в атмосферный воздух ежегодно будет выбрасываться 15 наименований загрязняющих веществ.

Наиболее интенсивным источником выбросов загрязняющих веществ в атмосферу на территории месторождения будет производственная котельная, выбросы которой на освоение проектной мощности рудника составят 98,2% от общего числа выбросов всех поверхностных объектов рудника. Основным назначением котельной является обогрев в холодное время года (212 дней в году) производственных зданий и сооружений, расположенных на поверхности рудника, а также подогрев (в этот же период) подаваемого в шахту рудника для проветривания выработок воздуха.

Как показали расчеты, при отсутствии мероприятий по снижению эмиссий, в период с 2028 по 2035гг., в атмосферный воздух будет выбрасываться 1526,25825 тонн загрязняющих веществ в год.

Әлеуметтік тыңдауларға арналған баяндама
Жоба бойынша ықтимал әсерлер туралы ЕСЕП
**«Қызылорда облысының Жаңақорған ауданында орналасқан «Бурабай-
Жалғызғаш» полиметалл кен орнын игеру үшін таукен жұмыстарының жоспары»**
жобасына

Жалпы мәліметтер

Әкімшілік тұрғыдан «Бурабай-Жалғызғаш» полиметалл кен орны Қызылорда облысының Жаңақорған ауданында, Шалқын ауылдық округінің жерінде орналасқан. Ең жақын елді мекендер: Күттіқожа ауылы – жұмыс учаскесінен батысқа қарай 2,8 км, Шалқия ауылы – солтүстік-батысқа қарай 4,7 км, Бірлік ауылы – оңтүстік-батысқа қарай 8,8 км қашықтықта. Аудандық әкімшілік орталығы – Жаңақорған кенті кен орнынан оңтүстік-батысқа қарай 20 км жерде орналасқан. Облыс орталығы – Қызылорда қаласы кен орнынан солтүстік-батысқа қарай 195 км қашықтықта орналасқан және оған облыстық маңызы бар автокөлік жолы арқылы қатынауға болады. Кен орнынан 20 км жерде «Қазақстан темір жолы» ҰК» АҚ-ның Жаңақорған теміржол станциясы бар.

Жаңақорған ауданы теміржол және автомобиль жолдарының, электр беру желілерінің және басқа да коммуникациялардың дамыған желісі бар, игерілуі жоғары аудан болып табылады. Ауданның жетекші салалары – ауыл шаруашылығы және тау-кен өнеркәсібі.

«Бурабай-Жалғызғаш» полиметалл кен орны «Горнодобывающая компания Хонда» ЖШС-нің жер қойнауын пайдалану құқығында. Кен орнын игеру 2025 жылғы 29 қаңтардағы №402597 хаттамаға сәйкес бекітілген таукен жұмыстарының жоспары және аукцион нәтижелері негізінде жүргізіледі.

Қазақстан Республикасының 2021 жылғы 2 қаңтардағы №400-VI ҚРЗ Экологиялық кодексінің (2025 жылғы 10 маусымдағы өзгерістер мен толықтыруларымен) 12-бабына және қосымшасының 2-бөлімі, 1-тармағы, 3-тармақшасына сәйкес, «Бурабай-Жалғызғаш» полиметалл кен орны қоршаған ортаға теріс әсер ететін I санаттағы нысандарға жатады.

Экологиялық кодекстің 52-бабының талаптарына сәйкес, ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігінің Экологиялық реттеу және бақылау комитеті қоршаған ортаға әсерді бағалау аясын анықтау туралы қорытынды берді: №KZ94VWF00400240, күні – 06.08.2025 ж., оның қорытындыларына сәйкес қоршаған ортаға әсерді бағалау жүргізіліп, қоршаған ортаға әсер ету туралы Есеп жобасы дайындалуы қажет.

Осы «Қызылорда облысының Жаңақорған ауданында орналасқан «Бурабай-Жалғызғаш» полиметалл кен орнын игеру үшін таукен жұмыстарының жоспары» жобасы бойынша ықтимал әсерлер туралы Есепті «ЭкоОптимум» ЖШС 2026–2035 жылдар кезеңіне, ҚР Экологиялық кодексінің 57-бабының 4-тармағының негізгі талаптарына сәйкес әзірледі.

Таукен жұмыстарының жоспарына сәйкес, «Бурабай-Жалғызғаш» кен орнының негізгі аймағын өнеркәсіптік игеру 2026 жылғы қаңтарда басталады, ал 2026 жылғы қыркүйектен бастап тікелей кен өндіру кезеңіне көшу көзделген. 2026–2027 жылдары кеніш пен оның инфрақұрылымын салу бойынша жұмыстар жүргізіледі (дайындық кезеңі). Осы кезеңде кеніштің өнімділігі жылына 370,0 мың тонна кенді құрайды. Жобалық өнімділік – жылына 1,0 млн тонна тауарлы кенге 2028 жылы қол жеткізіледі.

Таукен жұмыстарының жоспарына сәйкес, дайындық кезеңін (2 жыл) және таукен жұмыстарының баяулау кезеңін (2 жыл) ескере отырып, кеніштің жалпы қызмет ету мерзімі 15 жылды құрайды.

Есепте ұсынылған игеру нұсқасына сәйкес алдын ала рұқсат етілген эмиссия нормативтері айқындалған; атмосфералық ауаға әсер ету бағаланған; ластаушы заттардың көздерінен атмосфераға шығарындылардың есептеулері жүргізілген; санитариялық-қорғау аймағы негізделген, жер бетінде шоғырланудың таралуы есептелген; су тұтыну мен су бұру деректері келтірілген; жұмыстар жүргізу кезеңінде түзілетін қалдықтар бойынша алдын ала нормативтер белгіленген; жер үсті және жерасты суларына, топыраққа, өсімдіктер мен

жануарлар әлеміне әсердің алдын ала бағасы жасалған; кәсіпорын қызметінің әлеуметтік аспектілері сипатталған.

«Бурабай-Жалғызағаш» полиметалл кен орнында кеніш салуға қатысты барлық мәселелер ҚР сәулет, қала құрылысы және құрылыс қызметі туралы заңнамасына сәйкес ОҚӘҚ (ҚОӘБ) материалдары бар жеке құрылыс құжаттамаларымен (жұмыс жобалары және т.б.) және тиісті тәртіппен келісіліп, егжей-тегжейлі қаралуы тиіс.

2. Жобаланатын өндірістің технологиясының қысқаша сипаттамасы

«Бурабай-Жалғызағаш» кен орнының рудаларының құндылығы қорғасын мен мырышқа байланысты. Олар біртұтас шартты металға – мырышқа келтіріледі, өйткені оның қоры көбірек.

Шарттарға сәйкес есептелген қорлар:

- кен – 11 150,70 мың т;
- қорғасын – 206,6 мың т (орташа құрамы 1,62%);
- мырыш – 255,1 мың т (орташа құрамы 2,01%).

Жұмыс учаскесінің ауданы – 11,324 км², тереңдігі – 500 м.

Таукен жұмыстарының жоспарының негізгі мақсаты – «Бурабай-Жалғызағаш» кен орнының жұмыс учаскесінің шекарасындағы бекітілген баланстық қорларды жер асты әдісімен, жобалық өнімділікті және байланысты өндірістік операцияларды қамтамасыз ететін, сондай-ақ жер қойнауынан полиметалл кенін өндіру параметрлерін сақтайтын технологиялық шешімдерге сәйкес ұтымды және кешенді өндіру және пайдалану.

2.1 Жерасты таукен жұмыстары

Кен денелерінің жату жағдайын, пайдалы қазбаның құндылығын, қор мөлшерін, кеніш орналасатын жер бедерін және өндірістік қуатты ескере отырып, кенішті ашу орталық скипо-клетті тік оқпандар және екі желдеткіш оқпан арқылы жүзеге асырылады.

Негізгі жүйе – камералық жүйенің аралас түрі, кеннің бір бөлігін камераларда уақытша сақтау және қабатаралық мәжбүрлі опырылу арқылы, скреперлі тасымалдауды қолдана отырып жүргізіледі.

Кен мен жыныстың сілтілік шаң түзілуі төмен. Кен құрамындағы кремнезем – 48%, сондықтан өндіріс шарттары силикооз қауіпті. Кендегі күкірт мөлшері – 4%-дан аспайды, сондықтан ол жанбайтын санатқа жатады.

Кеннің беріктігі ($f > 10$) болғандықтан, кенді қопарғыш заттарды пайдаланып жару әдісімен өндіру көзделген.

Жылдық қопарғыш зат шығыны – 3538,0 т.

Өндірістік процестің үздіксіздігі үшін кеніш тәулік бойы, жылына 365 күн, үш ауысыммен (әр ауысым – 7 сағат) жұмыс істейді.

Кәсіпорынның болжамды жұмыскерлер саны – 98 адам.

Жерасты көздері атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының көзі болып табылмайды, себебі олар үлкен тереңдікте орналасқан (500 м), ал желдеткіш ағын арқылы шығарылатын ауадағы концентрация өте төмен.

2.2 Жерүсті таукен жұмыстары

Анализ көрсеткендей, рудник аумағындағы ластаушы заттар шығарындыларының көзі болып табылатын объектілер:

- руданың аралық қоймасы;
- алаңшілік автожолдар;
- қосалқы өндіріс объектілері: шахталық шамдарды зарядтау пункті, ЖЖМ қоймасы, тау-кен жабдықтарын жөндеу шеберханалары, өндірістік қазандық (көмір қоймасы және күлді шығару бункерімен).

3. Кәсіпорынның даму перспективалары

2028 жылы кеніштің жобалық қуаты – жылына 1,0 млн т кенге жеткеннен кейін, 2035 жылға дейінгі кезеңде бұл қуаттылық сақталады. Осыған сәйкес экологиялық ортаға әсер ететін барлық көрсеткіштер өзгеріссіз қалады.

4. Жобаланған объектінің қоршаған ортаға әсері

4.1 Атмосфералық ауаға әсері

Талдау көрсеткендей, 2026–2035 жылдар аралығында кен орнында 12 эмиссия көзі жұмыс істейді: оның ішінде 8 – ұйымдастырылмаған және 4 – ұйымдастырылған көз.

Атмосфераға шығарындылардың есебі жабдықтың жұмыс режимі мен техникалық сипаттамалары негізінде жүргізілді.

Есептеулер көрсеткендей, барлығы 15 атаулы ластаушы зат атмосфераға шығарылатын болады.

Ең қарқынды шығарындылар көзі – өндірістік қазандық, оның шығарындылары жалпы шығарындылардың 98,2%-ын құрайды. Қазандықтың негізгі міндеті – жылудың суық мезгілінде (жылына 212 күн) өндірістік нысандарды жылыту және шахтаға жіберілетін ауаны қыздыру.

Егер эмиссияны төмендету шаралары қолданылмаса, 2028–2035 жылдар кезеңінде атмосфераға жылына 1526,25825 тонна ластаушы зат шығарылатын болады.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
«ЭкоОптимум» ЖШС

«ГОРНОДОБЫВАЮЩАЯ КОМПАНИЯ ХОНДА» ЖШС

ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУЛАР

ЕСЕП

ЖОБАҒА ӘСЕР ЕТУІ МҮМКІН ФАКТОРЛАР ТУРАЛЫ

*«ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ ЖАҢАҚОРҒАН АУДАНЫНДА ОРНАЛАСҚАН «БҰРАБАЙ-
ЖАЛҒЫЗАҒАШ» КӨПМЕТАЛЛДЫ КЕН ОРНЫН ДАМЫТУҒА АРНАЛҒАН ТАУ-КЕН
ЖҰМЫСТАРЫ ЖОСПАРЫ» ЖОБАСЫНА*

РЕСПУБЛИКА КАЗАХСТАН
ТОО «ЭкоОптимум»

ТОО «ГОРНОДОБЫВАЮЩАЯ КОМПАНИЯ ХОНДА»

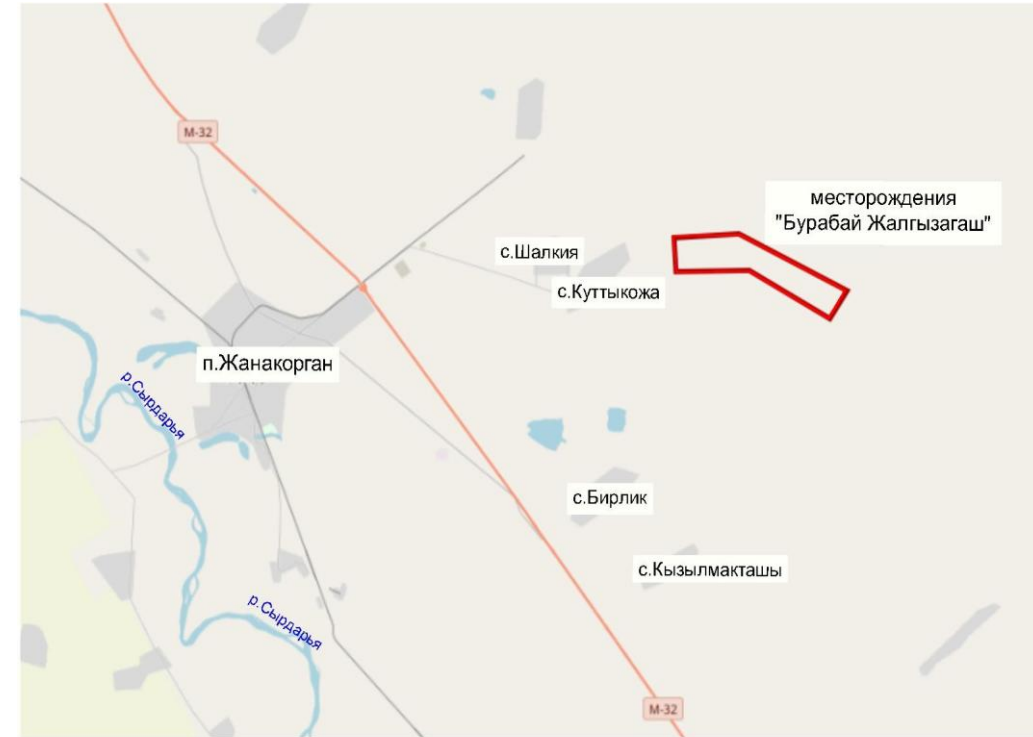
ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЯ
ОТЧЕТ
О ВОЗМОЖНЫХ ВОЗДЕЙСТВИЯХ К ПРОЕКТУ
«ПЛАН ГОРНЫХ РАБОТ ДЛЯ РАЗРАБОТКИ МЕСТОРОЖДЕНИЯ
ПОЛИМЕТАЛЛИЧЕСКИХ РУД «БУРАБАЙ ЖАЛГЫЗАГАШ», РАСПОЛОЖЕННОГО В
ЖАНАКОРГАНСКОМ РАЙОНЕ КЫЗЫЛОРДИНСКОЙ ОБЛАСТИ»

ecooptimum

Нысанның орналасуы

- Әкімшілік тұрғыдан «Бурабай Жалғызбағаш» полиметалл кен орны Қызылорда облысының Жаңақорған ауданында, Шалқия ауылдық округінің жерінде орналасқан. Жақын маңдағы елді мекендер: Құттықожа ауылы – учаскеден батысқа қарай 2,8 км, Шалқия ауылы – солтүстік-батысқа қарай 4,7 км, Бірлік ауылы – оңтүстік-батысқа қарай 8,8 км қашықтықта орналасқан.
- Әкімшілік аудан орталығы Жаңақорған кенті кен орнынан оңтүстік-батысқа қарай 20 км қашықтықта орналасқан. Облыс орталығы Қызылорда қаласы «Бурабай Жалғызбағаш» кен орнынан солтүстік-батысқа қарай 195 км қашықтықта орналасқан. Кен орны облыстық маңызы бар тас жолмен байланысты. Кен орнынан 20 км қашықтықта «Қазақстан темір жолы» ҰК» АҚ-на қарасты Жаңақорған теміржол станциясы орналасқан.

Обзорная карта месторождения "Бурабай Жалғызбағаш"
масштаб 1:500000

ҚАБЫЛДАНҒАН ЖОБАЛЫҚ ШЕШІМДЕР

«Бурабай Жалғызағаш» полиметалл кен орны жеке меншік «Хонда кен өндіру компаниясы» ЖШС-нің недропайдалануында. Кен орнын игеру 2025 жылғы 29 қаңтардағы №402597 хаттамаға сәйкес аукцион нәтижелері мен бекітілген Тау-кен жұмыстары жоспары негізінде жүзеге асырылатын болады.

«Бурабай Жалғызағаш» кен орнын өнеркәсіптік игеру 2026 жылдың қаңтарынан басталып, қыркүйегінен бастап тікелей кен өндіру кезеңіне көшу жоспарланған. 2026–2027 жылдары рудник пен инфрақұрылымдық нысандардың құрылысы жүргізіледі (дайындық кезеңі).

Осы уақытта рудниктің өнімділігі жылына 370 мың т кенді құрайды. Жобалық қуаттылық – жылына 1,0 млн т кен – 2028 жылы қамтамасыз етіледі.

Дайындық кезеңі (2 жыл) және жұмыстың аяқталу мерзімі (2 жыл) ескерілгенде, рудниктің жалпы пайдалану мерзімі 15 жылды құрайды.

Атмосфералық ауаға әсері

- Осы бағалауға сәйкес, 2026–2035 жж. кезеңінде «Бурабай Жалғызбағаш» кен орнында бір мезгілде 12 эмиссия көзі (8 ұйымдастырылмаған, 4 ұйымдастырылған) жұмыс істейді. Атмосфераға шығарындылар аналитикалық әдіспен, жабдықтардың режимі мен сипаттамалары ескеріле отырып есептелді.
- Жалпы жылына 15 түрлі ластаушы заттар шығарылады. Ең қарқынды көз – өндірістік қазандық, ол рудниктің барлық жерүсті нысандары бойынша шығарындылардың 98,2%-ын құрайды. Қазандықтың негізгі мақсаты – жылу беру (жылына 212 күн) және шахтаға берілетін ауаны жылыту.
- Есеп бойынша, егер төмендету шаралары қолданылмаса, 2028–2035 жж. аралығында жылына 1526,26 т ластаушы заттар шығарылатын болады. Оның ішінде негізгі үлесі – бейорганикалық шаң ($20\% < \text{SiO}_2 < 70\%$), 978,59 т немесе жалпы көлемнің 64,1%-ы.

СУМЕН ЖАБДЫҚТАУ ЖӘНЕ СУ БҰРУ

- Рудниктің шаруашылық-тұрмыстық қажеттіліктеріне жұмсалатын судың жалпы шығыны жылына 3484,2 м³ құрайды, оның ішінде: ауыз суға – 894,25 м³/жыл; санитарлық-гигиеналық қажеттіліктерге (ӘБК-дегі душ қондырғылары) – 1073,1 м³/жыл; рудник асханасының қажеттіліктеріне – 537,3 м³/жыл; ауыз суды өндірістік қызметіне пайдаланатын басқа жерүсті нысандарына – 979,6 м³/жыл.
- Есептеулер көрсеткендей, пруд-жинақтағышқа жіберілетін шахталық сулардың болжамды ағыны жылына 4537,68 мың м³ құрайды. Оның ішінде рудниктің өндірістік қажеттіліктеріне 103,261 мың м³/жыл пайдаланылады, соның ішінде: жерасты тау-кен жұмыстарына – 98,04 мың м³/жыл; рудниктің жерүсті нысандарының өндірістік қажеттіліктеріне – 5,22 мың м³/жыл. Жинақтағыштағы тазартылған шахталық сулардың қалдығы – 4434,42 мың м³/жыл.

ӨНДІРІС ЖӘНЕ ТҰТЫНУ ҚАЛДЫҚТАРЫ

Геологиялық барлау жұмыстарын жүргізу кезеңінде қалдықтардың 3 түрінің пайда болуы болжанады:

Осы есеп шеңберінде Тау-кен жұмыстары жоспарында 8 түрлі қалдық қарастырылған, оның ішінде:

2 түрі қауіпті қалдықтар – майланған шүберек, медициналық қалдықтар;

6 түрі қауіпті емес қалдықтар – пайдаланылған шахталық шамдар; пайдаланылған шахталық самоспасательдер; жарылғыш заттардан қалған полипропилен қаптар; қатты тұрмыстық қалдықтар; тағам қалдықтары; дәнекерлеу электродтарының қалдықтары.

Есептеулерге сәйкес, «Бурабай Жалғызбағаш» кен орнын «Хонда кен өндіру компаниясы» ЖШС игеру барысында пайда болатын өндірістік және тұтыну қалдықтарының жиынтық көлемі бағаланатын кезеңде жылына 20,0270 т құрайды.

Қалдықтарды жинақтау Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес арнайы жабдықталған контейнерлерде көзделген. Пп сәйкес. Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 320-бабы 2-тармағының 1-тармағы қалдықтарды түзілу орнында уақытша сақтау оларды жинау (Мамандандырылған ұйымдарға беру) немесе осы қалдықтар қалпына келтіру немесе жою жөніндегі операцияларға ұшырайтын объектіге дербес әкету күніне дейін алты айдан аспайтын мерзімге көзделген.

ФИЗИКАЛЫҚ ӘСЕР , ТОПЫРАҚҚА ӘСЕР ЕТУ

ФИЗИКАЛЫҚ ӘСЕР

- Жобаланған жұмыстардың физикалық әсер ету деңгейі жергілікті және уақытша болып табылады. Бурабай Жалғызбағаш кен орнында геологиялық барлау жұмыстарын жүргізу кезеңінде көлік пен технологиялық жабдықтан туындайтын шу мен діріл деңгейі ең аз және елеусіз болады.
- Жалпы, жүргізіліп жатқан жұмыстардың халық пен персоналдың денсаулығына физикалық әсері рұқсат етілген деп бағаланады. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 16 ақпандағы № ҚР ДСМ-15 бұйрығына 2-қосымшаның 2-кестесіне сәйкес шудың рұқсат етілген ең жоғары деңгейі 85 дБ дейін.

ТОПЫРАҚҚА ӘСЕР ЕТУ

- Тұтастай алғанда, көзделіп отырған қызмет табиғатты қорғау іс-шараларын сақтай отырып жүргізілетін болады, оларды орындау кезінде жер жамылғысына әсер ету жол берілетін деп айқындалуы мүмкін.
- "Экологиялық Кодекстің" 182-бабына сәйкес бекітілген экологиялық бақылау бағдарламасына сәйкес жұмыс учаскесінде ластаушы заттардың әсерін бағалауға топырақ сынамаларын іріктеу жүргізіледі.

Өсімдік әлеміне әсері

Жануарлар әлеміне әсері

- ҚР ЭТРМ Орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің «Қазақ орман орналастыру кәсіпорны» РМК-ның 2025 жылғы 18 сәуірдегі №04-02-05/612 хатына сәйкес, «Хонда кен өндіру компаниясы» ЖШС учаскесі орман орналастырудың жоспарлы-картографиялық материалдары бойынша мемлекеттік орман қоры жерлерінен және заңды тұлға мәртебесіне ие ерекше қорғалатын табиғи аумақтардан тыс орналасқан.
- Алайда, аталған ЕҚТА-лардың (қорықтар, қорық аймақтары, табиғат ескерткіштері мен қорғау аймақтары) шекаралары туралы өзекті ақпараттың болмауына байланысты, «Хонда кен өндіру компаниясы» ЖШС-нің учаскесінің оларға қатысты орналасуын анықтау мүмкін емес.
- Жобаланған жұмыс аумағының жануарлар дүниесі негізінен тұяқтылармен (ақбөкен, құлан, джейран), жыртқыштармен (қорсақ түлкі, қасқыр, шакал) және әртүрлі кеміргіштермен (тушканчик, суыр, тышқан, далалық қосаяқ және т.б.) сипатталады.
- Қызыл кітапқа енген, сирек және жойылып бара жатқан түрлер, сондай-ақ ерекше қорғауды қажет ететін жануарлар мұнда кездеспейді. Ақбөкендердің көшу жолдары кен орны аумағы арқылы өтпейді.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

«ЭкоОптимум» ЖШС

- Тікелей, жанама, кумулятивті және басқа да әсер түрлерін ескергенде, «Бурабай Жалғызағаш» руднигінің өндірістік қызметі кәсіпорын персоналының да, жергілікті халықтың да денсаулығына және олардың өмір сүру жағдайына қауіп төндірмейді (ең жақын елді мекен – Құттықожа ауылы кен орнынан 2,8 км қашықтықта орналасқан).
- Кәсіпорынның өндірістік қызметін жүзеге асыру қоршаған ортада қайтымсыз немесе дағдарыстық өзгерістерге әкелмейді.

РЕСПУБЛИКА КАЗАХСТАН
ТОО «ЭкоОптимум»

НАЗАР АУДАРҒАНЫҢЫЗ ҮШІН РАХМЕТ!
СПАСИБО ЗА ВНИМАНИЕ!

ecooptimum